

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2016/801**z dnia 11 maja 2016 r.****w sprawie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w celu prowadzenia badań naukowych, odbycia studiów, szkoleń, udziału w wolontariacie, programach wymiany młodzieży szkolnej lub projektach edukacyjnych oraz podjęcia pracy w charakterze *au pair*****(wersja przekształcona)**

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 79 ust. 2 lit. a) i b),

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽¹⁾,uwzględniając opinię Komitetu Regionów ⁽²⁾,stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą ⁽³⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Do dyrektyw Rady 2004/114/WE ⁽⁴⁾ i 2005/71/WE ⁽⁵⁾ należy wprowadzić szereg zmian. W celu zachowania jasności dyrektywy te powinny zostać przekształcone.
- (2) Niniejsza dyrektywa powinna stanowić odpowiedź na potrzeby wskazane w sprawozdaniach z wdrażania dyrektyw 2004/114/WE i 2005/71/WE, aby zaradzić wykrytym słabościom, zapewnić większą przejrzystość i pewność prawa oraz stworzyć spójne ramy prawne dla różnych kategorii obywateli państw trzecich przybywających do Unii. Niniejsza dyrektywa powinna w związku z tym uprościć i zrationalizować istniejące przepisy dotyczące tych kategorii w ramach jednego aktu. Mimo iż kategorie objęte zakresem stosowania niniejszej dyrektywy różnią się między sobą, mają one również szereg wspólnych cech, dzięki czemu możliwe jest objęcie ich wspólnymi ramami prawnymi na poziomie Unii.
- (3) Niniejsza dyrektywa powinna przyczynić się do realizacji programu sztokholmskiego, którego celem jest zbliżenie przepisów krajowych dotyczących warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich. Imigracja spoza Unii jest jednym ze źródeł napływu wysoko wykwalifikowanych osób, a zapotrzebowanie zwłaszcza na studentów i naukowców coraz bardziej rośnie. Odgrywają oni ważną rolę w tworzeniu kluczowego atutu Unii, kapitału ludzkiego oraz w zapewnianiu inteligentnego, trwałego wzrostu gospodarczego, sprzyjającego włączeniu społecznemu, a tym samym przyczyniają się do realizacji celów strategii Europa 2020.
- (4) W sprawozdaniach z wdrażania dyrektyw 2004/114/WE i 2005/71/WE wskazano pewne niedociągnięcia, zwłaszcza w zakresie warunków przyjmowania, praw, gwarancji proceduralnych, dostępu studentów do rynku pracy w czasie ich studiów oraz przepisów dotyczących mobilności wewnątrzunijnej. Za niezbędne uznano również określone usprawnienia w odniesieniu do obywateli państw trzecich, którzy należą do kategorii objętych przepisami fakultatywnymi. Prowadzone następnie szersze konsultacje podkreśliły także konieczność zapewnienia naukowcom i studentom lepszych możliwości poszukiwania pracy, a pracownikom *au pair*, którzy nie są objęci zakresem stosowania dyrektyw 2004/114/WE i 2005/71/WE – lepszej ochrony.

⁽¹⁾ Dz.U. C 341 z 21.11.2013, s. 50.⁽²⁾ Dz.U. C 114 z 15.4.2014, s. 42.⁽³⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 25 lutego 2014 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym) oraz stanowisko Rady w pierwszym czytaniu z dnia 10 marca 2016 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym).⁽⁴⁾ Dyrektywa Rady 2004/114/WE z dnia 13 grudnia 2004 r. w sprawie warunków przyjmowania obywateli państw trzecich w celu odbywania studiów, udziału w wymianie młodzieży szkolnej, szkoleniu bez wynagrodzenia lub wolontariacie (Dz.U. L 375 z 23.12.2004, s. 12).⁽⁵⁾ Dyrektywa Rady 2005/71/WE z dnia 12 października 2005 r. w sprawie szczególnej procedury przyjmowania obywateli państw trzecich w celu prowadzenia badań naukowych (Dz.U. L 289 z 3.11.2005, s. 15).

- (5) W celu stopniowego ustanowienia przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) przewiduje przyjmowanie środków w dziedzinach azylu, imigracji i ochrony praw obywateli państw trzecich.
- (6) Celem niniejszej dyrektywy powinno być także wspieranie kontaktów międzyludzkich i mobilności, które są ważnymi elementami polityki zewnętrznej Unii, zwłaszcza wobec państw objętych europejską polityką sąsiedztwa lub strategicznych partnerów Unii. Niniejsza dyrektywa powinna umożliwić lepszy wkład w globalne podejście do kwestii migracji i mobilności oraz towarzyszące mu partnerstwa na rzecz mobilności, które oferują konkretne ramy dialogu i współpracy między państwami członkowskimi i państwami trzecimi, w tym również ułatwiają i porządkują legalną migrację.
- (7) Migracja w celach określonych w niniejszej dyrektywie powinna wspierać powstawanie oraz zdobywanie wiedzy i umiejętności. Jest to korzystne zarówno dla zainteresowanych migrantów, kraju ich pochodzenia oraz zainteresowanego państwa członkowskiego, wzmacniając jednocześnie więzi kulturowe i zwiększając różnorodność kulturową.
- (8) Niniejsza dyrektywa powinna promować Unię jako atrakcyjne miejsce do badań i innowacji oraz zwiększać jej szanse w globalnej rywalizacji o talenty i w ten sposób prowadzić do poprawy ogólnej unijnej konkurencyjności i unijnych wskaźników wzrostu, a jednocześnie do tworzenia miejsc pracy w większej mierze przyczyniających się do wzrostu PKB. Otwarcie się Unii na obywateli państw trzecich, którzy mogą zostać przyjęci w celu prowadzenia badań naukowych, wpisuje się także w inicjatywę przewodnią „Unia innowacji”. Stworzenie otwartego rynku pracy dla naukowców unijnych i naukowców z państw trzecich zostało także potwierdzone jako jeden z kluczowych celów europejskiej przestrzeni badawczej – jednolitej przestrzeni, w której naukowcy mogą swobodnie się przemieszczać, a wiedza naukowa i technologie podlegają swobodnej wymianie.
- (9) Należy ułatwić przyjmowanie obywateli państw trzecich wnoszących w celu prowadzenia działalności badawczej poprzez procedurę przyjmowania, która jest niezależna od stosunku prawnego łączącego ich z przyjmującą instytucją badawczą, oraz poprzez zaniechanie wymagania od nich poza ogólnym zezwoleniem dodatkowo zezwolenia na pracę. Procedura ta powinna opierać się na współpracy pomiędzy instytucjami badawczymi a organami imigracyjnymi w państwach członkowskich. Powinna ona przyznawać tym pierwszym kluczową rolę w procedurze przyjmowania z myślą o ułatwieniu i przyśpieszeniu wjazdu obywateli państw trzecich wnoszących w celu prowadzenia działalności badawczej w Unii, a jednocześnie utrzymać uprawnienia państw członkowskich w zakresie polityki imigracyjnej. Instytucje badawcze, które państwa członkowskie powinny mieć możliwość wcześniej zatwierdzać, powinny móc podpisać z obywatelem państwa trzeciego umowę o przyjęcie albo kontrakt w celu prowadzenia działalności badawczej. Państwa członkowskie powinny wydać zezwolenie na podstawie umowy o przyjęcie lub kontraktu, jeśli spełnione są warunki wjazdu i pobytu.
- (10) Ponieważ wysiłki, który należy podjąć, aby osiągnąć cel polegający na inwestowaniu 3 % PKB w badania, dotyczy głównie sektora prywatnego, należy zachęcać ten sektor, w stosownych przypadkach, do zrekrutowania w nadchodzących latach większej liczby naukowców.
- (11) Aby uczynić Unię bardziej atrakcyjną dla obywateli państw trzecich, którzy chcą prowadzić działalność badawczą w Unii, członkowie ich rodzin, zdefiniowani w dyrektywie Rady 2003/86/WE⁽¹⁾, powinni mieć możliwość towarzyszenia im i korzystania z przepisów dotyczących mobilności wewnątrzunijnej. Wspomniani członkowie rodzin powinni mieć dostęp do rynku pracy w pierwszym państwie członkowskim, a w przypadku mobilności długoterminowej – w drugich państwach członkowskich, z wyjątkiem nadzwyczajnych okoliczności, takich jak szczególnie wysoki poziom bezrobocia, w których państwa członkowskie powinny przez okres nieprzekraczający 12 miesięcy zachować możliwość przeprowadzenia testu wykazującego, że dane stanowisko nie może zostać obsadzone w oparciu o zasoby krajowego rynku pracy. Z wyjątkiem odstępstw przewidzianych w niniejszej dyrektywie zastosowanie powinny mieć wszystkie przepisy dyrektywy 2003/86/WE, w tym przepisy dotyczące powodów odrzucenia, cofnięcia lub odmowy odnowienia. Zatem dokumenty pobytowe członków rodzin mogłyby zostać cofnięte lub ich odnowienie mogłoby spotkać się z odmową, jeśli zezwolenie dla naukowca, któremu towarzyszą, wygaśnie, a oni sami nie posiadają samodzielnego prawa pobytu.
- (12) W stosownych przypadkach należy zachęcać państwa członkowskie do traktowania doktorantów jako naukowców do celów niniejszej dyrektywy.
- (13) Wprowadzenie w życie niniejszej dyrektywy nie powinno zachęcać do drenażu mózgow z krajów wschodzących lub krajów rozwijających się. Należy podejmować wspólnie z krajami pochodzenia środki wspomagające reintegrację naukowców w krajach ich pochodzenia z myślą o stworzeniu kompleksowej polityki migracyjnej.

(¹) Dyrektywa Rady 2003/86/WE z dnia 22 września 2003 r. w sprawie prawa do łączenia rodzin (Dz.U. L 251 z 3.10.2003, s. 12).

- (14) W celu promowania całej Europy jako światowego centrum doskonałości w zakresie studiów wyższych i szkoleń, należy usprawnić i uprościć warunki wjazdu i pobytu osób, które chcą przybyć do Unii w tych celach. Jest to zgodne z celami planu modernizacji europejskich systemów szkolnictwa wyższego, zwłaszcza w kontekście umiędzynarodowienia europejskiego szkolnictwa wyższego. W zakres takich działań wchodzi zbliżanie odpowiednich przepisów krajowych państw członkowskich. W tym kontekście i zgodnie z konkluzjami Rady w sprawie modernizacji szkolnictwa wyższego ⁽¹⁾ termin „szkolnictwo wyższe” obejmuje wszystkie instytucje szkolnictwa wyższego, w tym między innymi uniwersytety, wyższe szkoły nauk stosowanych, instytuty technologiczne, „grandes écoles”, szkoły biznesu, wyższe szkoły inżynierskie, „instituts universitaires de technologie”, kolegia, wyższe szkoły zawodowe, politechniki i akademie.
- (15) Rozszerzenie i pogłębienie procesu bolońskiego, zapoczątkowanego wspólną deklaracją europejskich ministrów edukacji podpisaną w Bolonii w dniu 19 czerwca 1999 r., doprowadziło do powstania bardziej porównywalnych, zgodniejszych i spójniejszych systemów szkolnictwa wyższego w krajach objętych procesem, ale także poza tymi krajami. Sytuacja ta wynika z faktu, że państwa członkowskie wspierają mobilność studentów, a instytucje szkolnictwa wyższego uwzględniają ją w swoich programach. Fakt ten powinien znaleźć odzwierciedlenie w udoskonalonych przepisach dotyczących wewnątrzunijnej mobilności studentów. Uczynienie europejskiego szkolnictwa wyższego atrakcyjnym i konkurencyjnym jest jednym z celów deklaracji bolońskiej. W wyniku procesu bolońskiego powstał europejski obszar szkolnictwa wyższego. Jego trzystopniowa struktura z czytelnymi programami oraz tytułami i stopniami, a także wprowadzenie ram kwalifikacji uczyniły studiowanie w Europie bardziej atrakcyjnym dla obywateli państw trzecich.
- (16) Państwa członkowskie powinny określić, zgodnie ze swoim prawem krajowym, czas trwania i inne warunki kursów przygotowawczych dla studentów objętych zakresem stosowania niniejszej dyrektywy.
- (17) Dowód przyjęcia obywatela państwa trzeciego przez instytucję szkolnictwa wyższego mógłby stanowić między innymi list lub zaświadczenie potwierdzające wpisanie na listę studentów.
- (18) Obywatele państw trzecich wnoszący o przyjęcie jako stażysty powinni przedłożyć dowód uzyskania tytułu lub stopnia przyznanego w ramach szkolnictwa wyższego w ciągu dwóch lat poprzedzających datę złożenia przez nich wniosku lub dowód odbywania studiów w państwie trzecim prowadzących do uzyskania tytułu lub stopnia przyznanego w ramach szkolnictwa wyższego. Powinni oni również przedstawić umowę o staż, która zawiera opis programu stażu oraz określa jego cel edukacyjny lub składniki edukacyjne, czas jego trwania oraz warunki nadzoru nad stażystami, dowodzącą, że będą oni faktycznie odbywać staż, a nie wykonywać zwykłą pracę. Ponadto można wymagać od podmiotów przyjmujących wykazania, że staż nie zastępuje stanowiska pracy. Jeśli w prawie krajowym, układach zbiorowych lub praktykach przewidziane są szczególne warunki dotyczące stażystów, państwa członkowskie powinny móc wymagać od obywateli państw trzecich wnoszących o przyjęcie jako stażysty spełnienia tych szczególnych warunków.
- (19) Pracownicy odbywający staż, którzy przybywają do pracy w Unii w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa, nie są objęci zakresem stosowania niniejszej dyrektywy, ponieważ objęci są oni zakresem stosowania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/66/UE ⁽²⁾.
- (20) Niniejsza dyrektywa powinna wspierać cele wolontariatu europejskiego, aby rozwijać solidarność, wzajemne zrozumienie i tolerancję wśród młodych ludzi oraz w społeczeństwach, w których żyją, a jednocześnie przyczynić się do zwiększania spójności społecznej i promowania aktywności obywatelskiej wśród młodzieży. W celu zapewnienia dostępności wolontariatu europejskiego w całej Unii w sposób spójny państwa członkowskie powinny stosować przepisy niniejszej dyrektywy do obywateli państw trzecich wnoszących w celu udziału w wolontariacie europejskim.
- (21) Państwa członkowskie powinny mieć możliwość stosowania przepisów niniejszej dyrektywy do uczniów, wolontariuszy pracujących poza ramami wolontariatu europejskiego oraz pracowników *au pair*, aby ułatwić im wjazd i pobyt oraz zapewnić im prawa.
- (22) Jeśli państwa członkowskie postanowią stosować niniejszą dyrektywę do uczniów, zachęca się je do zapewnienia, aby krajowa procedura przyjmowania nauczycieli, których zadaniem jest wyłącznie towarzyszenie uczniom uczestniczącym w programie wymiany młodzieży szkolnej lub projekcie edukacyjnym, była spójna z procedurą dotyczącą uczniów przewidzianą w niniejszej dyrektywie.

⁽¹⁾ Dz.U. C 372 z 20.12.2011, s. 36.

⁽²⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/66/UE z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa (Dz.U. L 157 z 27.5.2014, s. 1).

- (23) Praca w charakterze *au pair* przyczynia się do rozwijania kontaktów międzyludzkich poprzez umożliwianie obywatelom państw trzecich doskonalenia umiejętności językowych, rozwijania wiedzy o państwach członkowskich i budowania więzi kulturowych z tymi państwami. Jednocześnie obywatele państw trzecich pracujący w charakterze *au pair* mogą być narażeni na nadużycia. W celu zapewnienia uczciwego traktowania pracowników *au pair* oraz aby odpowiedzieć na ich szczególne potrzeby, należy umożliwić państwom członkowskim stosowanie przepisów niniejszej dyrektywy dotyczących wjazdu i pobytu pracowników *au pair*.
- (24) Jeśli obywatele państwa trzeciego mogą udowodnić, że dysponują środkami na czas trwania swojego pobytu w danym państwie członkowskim pochodzącymi z dodatku, dofinansowania lub stypendium, ważnej umowy o pracę, wiążącej oferty zatrudnienia lub zobowiązania finansowego ze strony organizacji zajmującej się wymianą młodzieży szkolnej, jednostki przyjmującej stażystów, organizacji odpowiedzialnej za wolontariat, rodziny goszczącej lub organizacji pośredniczącej w zatrudnianiu pracowników *au pair*, państwa członkowskie powinny wziąć takie środki pod uwagę przy dokonywaniu oceny dysponowania wystarczającymi środkami. Państwa członkowskie powinny móc określić orientacyjną kwotę odniesienia, uznawaną przez nie za „wystarczające środki”, która to kwota mogłaby się różnić w zależności od kategorii obywateli państw trzecich.
- (25) Zachęca się państwa członkowskie do zezwalania wnioskodawcom na przedstawianie dokumentów i informacji w określonym przez nie języku urzędowym Unii innym niż ich język urzędowy lub języki urzędowe.
- (26) Państwa członkowskie powinny mieć możliwość ustanowienia procedury zatwierdzania publicznych lub prywatnych instytucji badawczych, które chcą przyjąć naukowców będących obywatelami państw trzecich, lub instytucji szkolnictwa wyższego, które chcą przyjąć studentów będących obywatelami państwa trzeciego. Takie zatwierdzenie powinno się odbywać zgodnie z procedurami określonymi w prawie krajowym lub w praktyce administracyjnej danego państwa członkowskiego. Wnioski kierowane do zatwierdzonych instytucji badawczych lub instytucji szkolnictwa wyższego powinny podlegać ułatwieniom i przyspieszać wjazd obywateli państw trzecich przybywających do Unii w celu prowadzenia badań naukowych lub odbycia studiów.
- (27) Państwa członkowskie powinny mieć możliwość ustanowienia procedury zatwierdzania jednostek, które chcą przyjąć uczniów, stażystów lub wolontariuszy będących obywatelami państw trzecich. Państwa członkowskie powinny mieć możliwość stosowania tej procedury do niektórych lub wszystkich kategorii jednostek przyjmujących. Takie zatwierdzenie powinno się odbywać zgodnie z procedurami określonymi w prawie krajowym lub w praktyce administracyjnej danego państwa członkowskiego. Wnioski kierowane do zatwierdzonych jednostek przyjmujących powinny przyspieszać wjazd obywateli państw trzecich przybywających do Unii w celu udziału w szkoleniach, wolontariacie lub programach wymiany młodzieży szkolnej czy projektach edukacyjnych.
- (28) Jeżeli państwa członkowskie ustanowią procedury zatwierdzania jednostek przyjmujących, powinny móc postanowić o przyjmowaniu obywateli państw trzecich jedynie za pośrednictwem zatwierdzonych jednostek przyjmujących albo ustanowić procedurę zatwierdzania, a jednocześnie zezwolić na przyjmowanie obywateli państw trzecich także za pośrednictwem niezatwierdzonych jednostek przyjmujących.
- (29) Niniejsza dyrektywa powinna pozostawać bez uszczerbku dla prawa państwa członkowskiego do wydawania zezwoleń – w celu odbycia studiów, prowadzenia badań naukowych lub szkoleń innych niż te regulowane niniejszą dyrektywą – obywatelom państw trzecich, którzy nie są objęci zakresem stosowania niniejszej dyrektywy.
- (30) Gdy spełnione zostają ogólne i szczególne warunki przyjęcia, państwa członkowskie powinny w określonym terminie wydać zezwolenie. Jeśli państwo członkowskie wydaje dokumenty pobytowe jedynie na swoim terytorium, a wszystkie warunki przyjęcia określone w niniejszej dyrektywie są spełnione, państwo członkowskie powinno przyznać zainteresowanemu obywatelowi państwa trzeciego wymaganą wizę oraz powinno zapewnić skuteczną współpracę właściwych organów w tym zakresie. W przypadku gdy państwo członkowskie nie wydaje wiz, powinno przyznać zainteresowanemu obywatelowi państwa trzeciego równoważne zezwolenie umożliwiające wjazd na swoje terytorium.
- (31) W zezwoleniach należy wskazać status danego obywatela państwa trzeciego. Państwa członkowskie powinny mieć możliwość podawania dodatkowych informacji w formie papierowej lub przechowywania ich w formie elektronicznej, o ile nie stanowi to dodatkowych warunków.
- (32) Różne okresy ważności zezwoleń wydawanych na podstawie niniejszej dyrektywy powinny odzwierciedlać specyficzny charakter pobytu każdej z kategorii obywateli państw trzecich objętych zakresem stosowania niniejszej dyrektywy.

- (33) Państwa członkowskie powinny mieć prawo do określenia, że całkowity okres pobytu studentów nie może przekraczać maksymalnego czasu trwania studiów przewidzianego w prawie krajowym. W tym kontekście maksymalny czas trwania studiów może również obejmować, jeśli przewiduje to prawo krajowe danego państwa członkowskiego, ewentualne wydłużenie studiów w celu powtórzenia roku lub kilku lat studiów.
- (34) Należy umożliwić państwom członkowskim pobieranie od wnioskodawców opłat za rozpatrywanie wniosków o wydanie zezwolenia i za powiadomienia. Wysokość opłat nie powinna być nieproporcjonalna ani wygórowana, tak aby nie stanowiły one przeszkody w realizacji celów niniejszej dyrektywy.
- (35) Prawa przyznawane obywatelom państw trzecich objętym zakresem stosowania niniejszej dyrektywy nie powinny zależeć od formy zezwolenia wydawanego przez państwo członkowskie.
- (36) Powinna być możliwa odmowa przyjęcia do celów niniejszej dyrektywy z należycie uzasadnionych powodów. W szczególności powinna być możliwa odmowa przyjęcia, jeżeli na podstawie oceny faktów w indywidualnym przypadku oraz z uwzględnieniem zasady proporcjonalności państwo członkowskie uzna, że dany obywatel państwa trzeciego stanowi potencjalne zagrożenie dla porządku publicznego, bezpieczeństwa publicznego lub zdrowia publicznego.
- (37) Celem niniejszej dyrektywy nie jest regulacja wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w celu podjęcia zatrudnienia i nie ma ona na celu harmonizacji przepisów lub praktyk krajowych w odniesieniu do statusu pracowników. Możliwe jest jednak, że w niektórych państwach członkowskich określone kategorie obywateli państw trzecich objętych zakresem stosowania niniejszej dyrektywy uznaje się za osoby pozostające w stosunku pracy na podstawie prawa krajowego, układów zbiorowych lub praktyki. W przypadku gdy państwo członkowskie uznaje naukowców, wolontariuszy, stażystów lub pracowników *au pair* będących obywatelami państw trzecich za osoby pozostające w stosunku pracy, powinno ono zachować prawo do określania wielkości napływu w ramach odnośnej kategorii lub odnośnych kategorii zgodnie z art. 79 ust. 5 TFUE.
- (38) W przypadku gdy naukowiec, wolontariusz, stażysta lub pracownik *au pair* będący obywatelem państwa trzeciego wnioskuje o przyjęcie w celu nawiązania stosunku pracy w danym państwie członkowskim, należy umożliwić temu państwu członkowskiemu przeprowadzenie testu wykazującego, że dane stanowisko nie może zostać obsadzone w oparciu o zasoby krajowego rynku pracy.
- (39) W odniesieniu do studentów ograniczanie wielkości napływu nie powinno mieć zastosowania, gdyż – nawet jeśli mają oni prawo do pracy podczas studiów zgodnie z warunkami przewidzianymi w niniejszej dyrektywie – ubiegają się o przyjęcie na terytorium państw członkowskich w celu odbycia studiów w pełnym wymiarze, traktowanych jako ich główne zajęcie, a elementem tych studiów mogłoby być obowiązkowe szkolenie.
- (40) W przypadku gdy naukowiec, wolontariusz, stażysta lub pracownik *au pair* przyjęty na terytorium danego państwa członkowskiego wnioskuje o odnowienie zezwolenia w celu nawiązania stosunku pracy lub jego kontynuowania w tym państwie członkowskim, z wyjątkiem naukowca, który kontynuuje stosunek pracy z tą samą jednostką przyjmującą, należy umożliwić temu państwu członkowskiemu przeprowadzenie testu wykazującego, że dane stanowisko nie może zostać obsadzone w oparciu o zasoby krajowego rynku pracy.
- (41) W przypadku wątpliwości co do powodów wnioskowania o przyjęcie, państwa członkowskie powinny móc przeprowadzać odpowiednie kontrole lub żądać przedstawienia dowodów w celu dokonania indywidualnej oceny badań naukowych, studiów, szkoleń, wolontariatu, programu wymiany młodzieży szkolnej, projektu edukacyjnego lub pracy w charakterze *au pair*, planowanych przez wnioskodawcę, oraz powinny móc przeciwdziałać nadużywaniu i niewłaściwemu stosowaniu procedury określonej w niniejszej dyrektywie.
- (42) W przypadku gdy przedstawione informacje są niekompletne, państwa członkowskie powinny poinformować wnioskodawcę w rozsądnym terminie o wymaganych dodatkowych informacjach oraz wyznaczyć rozsądny termin ich przedstawienia. W przypadku nieprzedstawienia dodatkowych informacji w tym terminie wnioski mogłyby zostać odrzucone.
- (43) Organy krajowe powinny powiadomić wnioskodawcę o decyzji w sprawie wniosku. Powinny dokonać tego na piśmie najszybciej jak to możliwe, lecz nie później niż w terminie określonym w niniejszej dyrektywie.
- (44) Niniejsza dyrektywa ma na celu ułatwienie wewnątrzunijnej mobilności studentów i naukowców między innymi poprzez zmniejszenie obciążeń administracyjnych związanych z mobilnością istniejących w wielu państwach członkowskich. W tym celu niniejsza dyrektywa ustanawia szczególny system mobilności wewnątrzunijnej, w którym obywatel państwa trzeciego posiadający zezwolenie w celu prowadzenia badań naukowych lub odbycia

studiów, wydane przez pierwsze państwo członkowskie, jest uprawniony do wjazdu, pobytu i prowadzenia części swojej działalności badawczej lub studiów na terytorium jednego lub większej liczby innych państw członkowskich zgodnie z przepisami regulującymi mobilność w ramach niniejszej dyrektywy.

- (45) Aby naukowcy mogli łatwo przemieszczać się z jednej instytucji badawczej do innej w celu prowadzenia badań naukowych, ich mobilność krótkoterminowa powinna obejmować pobyty w innych państwach członkowskich przez okres do 180 dni na państwo członkowskie w każdym 360-dniowym okresie. Mobilność długoterminowa naukowców powinna obejmować pobyty na terytorium jednego lub większej liczby innych państw członkowskich przez okres dłuższy niż 180 dni na państwo członkowskie. Członkowie rodziny naukowca powinni być uprawnieni do towarzyszenia naukowcowi w okresie mobilności. Procedura ich mobilności powinna być spójna z procedurą zastosowaną wobec naukowca, któremu towarzyszą.
- (46) W odniesieniu do studentów objętych unijnym lub wielostronnym programem lub porozumieniem między dwiema lub większą liczbą instytucji szkolnictwa wyższego, aby zapewnić ciągłość ich studiów, niniejsza dyrektywa powinna przewidywać mobilność, której celem jest pobyt na terytorium jednego lub większej liczby innych państw członkowskich przez okres do 360 dni na państwo członkowskie.
- (47) W przypadku gdy naukowiec lub student przenosi się do drugiego państwa członkowskiego na podstawie procedury powiadamiania i niezbędny jest dokument mający ułatwić mu dostęp do usług i praw, należy umożliwić drugiemu państwu członkowskiemu wydanie dokumentu potwierdzającego, że naukowiec lub student jest uprawniony do pobytu na terytorium tego państwa członkowskiego. Dokument ten nie powinien stanowić dodatkowego wymogu, warunkującego korzystanie z praw przewidzianych w niniejszej dyrektywie i powinien mieć jedynie charakter deklaracyjny.
- (48) Choć szczególny system mobilności ustanowiony na mocy niniejszej dyrektywy powinien przewidywać odrębne zasady wjazdu i pobytu w celu prowadzenia badań naukowych lub odbycia studiów w państwach członkowskich innych niż państwo członkowskie, które wydało pierwotne zezwolenie, wszystkie pozostałe zasady regulujące przepływ osób przez granice, określone w stosownych przepisach dorobku Schengen, powinny nadal mieć zastosowanie.
- (49) W przypadku gdy zezwolenie jest wydawane przez państwo członkowskie niestosujące w pełni dorobek Schengen, a naukowiec, członkowie jego rodziny lub student w ramach mobilności wewnątrzunijnej przekraczają granicę zewnętrzną w rozumieniu rozporządzenia (UE) 2016/399 Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽¹⁾, państwo członkowskie powinno być uprawnione do żądania przedstawienia dowodów świadczących o tym, że naukowiec lub student przenosi się na jego terytorium w celu prowadzenia badań naukowych lub odbycia studiów lub że członkowie rodziny przenoszą się na jego terytorium w celu towarzyszenia naukowcowi w ramach mobilności. Ponadto w przypadku gdy dochodzi do przekroczenia granicy zewnętrznej w rozumieniu rozporządzenia (UE) 2016/399, państwa członkowskie stosujące w pełni dorobek Schengen powinny sprawdzić dane w systemie informacyjnym Schengen i odmówić prawa do wjazdu osobom lub zgłosić sprzeciw wobec mobilności osób, wobec których w systemie tym dokonano wpisu do celów odmowy pozwolenia na wjazd lub pobyt, zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1987/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽²⁾.
- (50) Niniejsza dyrektywa powinna zezwalać drugim państwom członkowskim na żądanie, aby naukowcy lub studenci, którzy przemieszczają się na podstawie zezwolenia wydanego przez pierwsze państwo członkowskie i którzy nie spełniają warunków mobilności lub przestali spełniać te warunki, opuścili ich terytorium. W przypadku gdy naukowiec lub student posiadają ważne zezwolenie wydane przez pierwsze państwo członkowskie, drugie państwo członkowskie powinno móc zażądać od takiego naukowca lub studenta, aby powrócili do pierwszego państwa członkowskiego, zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/115/WE ⁽³⁾. W przypadku gdy drugie państwo członkowskie zezwoliło na mobilność na podstawie zezwolenia wydanego przez pierwsze państwo członkowskie, a zezwolenie to zostało cofnięte lub wygasło podczas okresu mobilności, drugie państwo członkowskie powinno móc podjąć decyzję o zawróceniu naukowca lub studenta do państwa trzeciego zgodnie z dyrektywą 2008/115/WE albo niezwłocznie zażądać od pierwszego państwa członkowskiego, aby pozwoliło tym osobom na ponowny wjazd na swoje terytorium. W tym ostatnim przypadku pierwsze państwo członkowskie powinno wydać naukowcowi lub studentowi dokument pozwalający na ponowny wjazd na jego terytorium.
- (51) Unijne polityki i przepisy imigracyjne, z jednej strony, oraz unijne polityki i programy sprzyjające mobilności naukowców i studentów na poziomie Unii, z drugiej strony, powinny w większym stopniu się uzupełniać.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/399 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie unijnego kodeksu zasad regulujących przepływ osób przez granice (kodeks graniczny Schengen) (Dz.U. L 77 z 23.3.2016, s. 1).

⁽²⁾ Rozporządzenie (WE) nr 1987/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 2006 r. w sprawie utworzenia, funkcjonowania i użytkowania Systemu Informacyjnego Schengen drugiej generacji (SIS II) (Dz.U. L 381 z 28.12.2006, s. 4).

⁽³⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/115/WE z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie wspólnych norm i procedur stosowanych przez państwa członkowskie w odniesieniu do powrotów nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich (Dz.U. L 348 z 24.12.2008, s. 98).

Ustalając okres ważności zezwolenia wydawanego naukowcom i studentom, państwa członkowskie powinny wziąć pod uwagę planowaną mobilność do innych państw członkowskich, zgodnie z przepisami dotyczącymi mobilności. Naukowcy i studenci objęci unijnymi programami lub programami wielostronnymi obejmującymi środki w zakresie mobilności lub porozumieniami między dwiema lub większą liczbą instytucji szkolnictwa wyższego powinni mieć prawo do otrzymania zezwoleń ważnych co najmniej dwa lata, o ile spełniają oni odpowiednie warunki przyjęcia na taki okres.

- (52) W celu umożliwienia studentom pokrycia części kosztów studiów i w miarę możliwości zdobycia doświadczenia praktycznego, należy przez okres trwania studiów dać im dostęp do rynku pracy państwa członkowskiego, w którym podjęli studia, na warunkach określonych w niniejszej dyrektywie. W tym celu należy zezwolić studentom pracować w pewnym minimalnym wymiarze godzin, określonym w niniejszej dyrektywie. Zasada dostępu studentów do rynku pracy powinna być zasadą ogólną. Jednakże w nadzwyczajnych okolicznościach państwa członkowskie powinny móc uwzględniać sytuację na swoich krajowych rynkach pracy.
- (53) W ramach działań mających zapewnić wykwalifikowaną siłę roboczą w przyszłości studenci kończący studia w Unii powinni mieć możliwość pozostania na terytorium danego państwa członkowskiego przez okres określony w niniejszej dyrektywie w celu rozpoznania możliwości zatrudnienia lub założenia działalności gospodarczej. Również naukowcy powinni mieć taką możliwość po zakończeniu swojej działalności badawczej określonej w umowie o przyjęcie. Aby otrzymać dokument pobytowy w tym celu, studenci i naukowcy mogą zostać poproszeni o przedłożenie dowodów zgodnie z wymogami niniejszej dyrektywy. Po otrzymaniu takiego dokumentu pobytowego od państw członkowskich osoby te przestają być uznawane za naukowców lub studentów w rozumieniu niniejszej dyrektywy. Po upływie minimalnego okresu ustanowionego w niniejszej dyrektywie państwa członkowskie powinny móc sprawdzić, czy osoby te mają rzeczywistą szansę na znalezienie zatrudnienia lub założenia działalności gospodarczej. Możliwość ta pozostaje bez uszczerbku dla innych obowiązków sprawozdawczych przewidzianych w prawie krajowym do innych celów. Zezwolenie uzyskane w celu rozpoznania możliwości zatrudnienia lub założenia działalności gospodarczej nie powinno nadawać jakiegokolwiek automatycznego prawa dostępu do rynku pracy lub założenia działalności gospodarczej. Państwa członkowskie powinny zachować prawo do uwzględnienia sytuacji na swoim rynku pracy, gdy obywatel państwa trzeciego, któremu wydano zezwolenie na pozostanie na terytorium danego państwa członkowskiego w celu poszukiwania pracy lub założenia działalności gospodarczej, składa wniosek o zezwolenie na pracę w celu obsadzenia konkretnego stanowiska.
- (54) Należy zapewnić sprawiedliwe traktowanie obywateli państw trzecich objętych zakresem stosowania niniejszej dyrektywy, zgodnie z art. 79 TFUE. Naukowcy powinni być traktowani na równi z obywatelami danego państwa członkowskiego w odniesieniu do art. 12 ust. 1 i 4 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/98/UE⁽¹⁾, z zastrzeżeniem możliwości ograniczenia przez to państwo członkowskie równego traktowania w szczególnych przypadkach przewidzianych w niniejszej dyrektywie. Dyrektywa 2011/98/UE, w tym ograniczenia w niej przewidziane, powinny nadal mieć zastosowanie do studentów. Dyrektywa 2011/98/UE powinna mieć zastosowanie do stażystów, wolontariuszy i pracowników *au pair*, jeśli uznaje się ich za pozostających w stosunku pracy w danym państwie członkowskim. Stażyści, wolontariusze i pracownicy *au pair*, których nie uznaje się za pozostających w stosunku pracy w danym państwie członkowskim, a także uczniowie powinni być traktowani na równi z obywatelami danego państwa członkowskiego w odniesieniu do minimalnego zbioru praw przewidzianego w niniejszej dyrektywie. Obejmuje to dostęp do towarów i usług, ale nie dotyczy dodatków czy pożyczek na naukę lub kształcenie zawodowe.
- (55) Równe traktowanie przyznane naukowcom i studentom, a także stażystom, wolontariuszom i pracownikom *au pair*, których uznaje się za pozostających w stosunku pracy w danym państwie członkowskim, obejmuje równe traktowanie w odniesieniu do tych działań zabezpieczenia społecznego, które wymieniono w art. 3 rozporządzenia (WE) nr 883/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady⁽²⁾. Niniejsza dyrektywa nie harmonizuje przepisów państw członkowskich dotyczących zabezpieczenia społecznego. Ogranicza się ona do stosowania zasady równego traktowania w dziedzinie zabezpieczenia społecznego do obywateli państw trzecich objętych zakresem jej stosowania. Ponadto niniejsza dyrektywa nie przyznaje praw w przypadkach, które wykraczają poza zakres prawa Unii, na przykład w odniesieniu do członków rodzin przebywających w państwie trzecim. Nie powinno to jednak wpływać na prawo osób pozostających przy życiu, które wywodzą prawa od obywateli państw trzecich objętych zakresem stosowania niniejszej dyrektywy, do otrzymania w stosownych przypadkach renty rodzinnej podczas przebywania w państwie trzecim.
- (56) W wielu państwach członkowskich prawo do otrzymywania świadczeń rodzinnych zależy od określonych więzi z tym państwem członkowskim, gdyż świadczenia te służą wspieraniu pozytywnych zmian demograficznych mających na celu zapewnienie w przyszłości siły roboczej w tym państwie członkowskim. A zatem niniejsza dyrektywa nie powinna wpływać na prawo państwa członkowskiego do ograniczenia pod pewnymi warunkami zasady równego traktowania w odniesieniu do świadczeń rodzinnych, gdy naukowiec i towarzyszący mu członkowie rodziny przebywają w tym państwie członkowskim jedynie przez określony czas.

(1) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/98/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie procedury jednego wniosku o jedno zezwolenie dla obywateli państw trzecich na pobyt i pracę na terytorium państwa członkowskiego oraz w sprawie wspólnego zbioru praw dla pracowników z państw trzecich przebywających legalnie w państwie członkowskim (Dz.U. L 343 z 23.12.2011, s. 1).

(2) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.U. L 166 z 30.4.2004, s. 1).

- (57) W przypadku mobilności między państwami członkowskimi zastosowanie ma rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1231/2010 ⁽¹⁾. Niniejsza dyrektywa nie powinna przyznawać większej liczby praw niż te, które są już przewidziane w obowiązujących przepisach prawa Unii w dziedzinie zabezpieczenia społecznego dla obywateli państw trzecich, którzy mają interesy transgraniczne związane z różnymi państwami członkowskimi.
- (58) Niniejszą dyrektywę należy stosować bez uszczerbku dla korzystniejszych przepisów zawartych w prawie Unii i w mających zastosowanie instrumentach międzynarodowych.
- (59) Dokumenty pobytowe przewidziane w niniejszej dyrektywie powinny być wydawane przez właściwe organy państwa członkowskiego przy zastosowaniu jednolitego wzoru ustanowionego w rozporządzeniu Rady (WE) nr 1030/2002 ⁽²⁾.
- (60) Każde państwo członkowskie powinno zapewnić publiczne udostępnianie, zwłaszcza przez internet, odpowiednich i regularnie aktualizowanych informacji na temat jednostek przyjmujących zatwierdzonych do celów niniejszej dyrektywy oraz warunków i procedur przyjmowania obywateli państw trzecich na terytorium państw członkowskich do celów niniejszej dyrektywy.
- (61) Niniejsza dyrektywa nie narusza praw podstawowych i jest zgodna z zasadami uznanymi w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej, zgodnie z art. 6 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE).
- (62) Państwa członkowskie powinny wprowadzić w życie przepisy niniejszej dyrektywy bez dyskryminacji ze względu na płeć, rasę, kolor skóry, pochodzenie etniczne lub społeczne, cechy genetyczne, język, religię lub światopogląd, opinie polityczne lub wszelkie inne opinie, przynależność do mniejszości narodowej, majątek, urodzenie, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną.
- (63) Zgodnie ze wspólną deklaracją polityczną państw członkowskich i Komisji z dnia 28 września 2011 r. dotyczącą dokumentów wyjaśniających ⁽³⁾ państwa członkowskie zobowiązały się do złożenia, w uzasadnionych przypadkach, wraz z powiadomieniem o środkach transpozycji, jednego lub większej liczby dokumentów wyjaśniających związki między elementami dyrektywy a odpowiadającymi im częściami krajowych instrumentów transpozycyjnych. W odniesieniu do niniejszej dyrektywy ustawodawca uznaje, że przekazanie takich dokumentów jest uzasadnione.
- (64) Ponieważ cel niniejszej dyrektywy, a mianowicie określenie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w celu prowadzenia badań naukowych, odbycia studiów, udziału w szkoleniu i wolontariacie europejskim – jako przepisów wiążących – oraz w celu udziału w programie wymiany młodzieży szkolnej, wolontariacie innym niż wolontariat europejski lub podjęcia pracy w charakterze *au pair* – jako przepisów fakultatywnych – nie może zostać osiągnięty w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast ze względu na rozmiary lub skutki możliwe jest lepsze jego osiągnięcie na poziomie Unii, Unia może podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 TUE. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule niniejsza dyrektywa nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu.
- (65) Zgodnie z art. 1 i 2 oraz art. 4a ust. 1 Protokołu nr 21 w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, załączonego do TUE i do TFUE, oraz bez uszczerbku dla art. 4 tego Protokołu, te państwa członkowskie nie uczestniczą w przyjęciu niniejszej dyrektywy, nie są nią związane ani jej nie stosują.
- (66) Zgodnie z art. 1 i 2 Protokołu nr 22 w sprawie stanowiska Danii, załączonego do TUE i TFUE, Dania nie uczestniczy w przyjęciu niniejszej dyrektywy, nie jest nią związana ani jej nie stosuje.
- (67) Obowiązek transpozycji niniejszej dyrektywy do prawa krajowego powinien ograniczać się do tych przepisów, które stanowią zasadniczą zmianę w porównaniu z dyrektywami 2004/114/WE i 2005/71/WE. Obowiązek transpozycji przepisów, które nie uległy zmianie, wynika z tych dyrektyw.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1231/2010 z dnia 24 listopada 2010 r. rozszerzające rozporządzenie (WE) nr 883/2004 i rozporządzenie (WE) nr 987/2009 na obywateli państw trzecich, którzy nie są jeszcze objęci tymi rozporządzeniami jedynie ze względu na swoje obywatelstwo (Dz.U. L 344 z 29.12.2010, s. 1).

⁽²⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 1030/2002 z dnia 13 czerwca 2002 r. ustanawiające jednolity wzór dokumentów pobytowych dla obywateli państw trzecich (Dz.U. L 157 z 15.6.2002, s. 1).

⁽³⁾ Dz.U. C 369 z 17.12.2011, s. 14.

- (68) Niniejsza dyrektywa nie powinna naruszać zobowiązań państw członkowskich dotyczących terminów transpozycji do prawa krajowego i rozpoczęcia stosowania dyrektyw określonych w załączniku I część B,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

ROZDZIAŁ I

PRZEPISY OGÓLNE

Artykuł 1

Przedmiot

Niniejsza dyrektywa określa:

- a) warunki wjazdu i pobytu przez okres przekraczający 90 dni na terytorium państw członkowskich, a także prawa obywateli państw trzecich, a w stosownych przypadkach członków ich rodzin, w celu prowadzenia badań naukowych, odbycia studiów, udziału w szkoleniu lub wolontariacie w ramach programu wolontariatu europejskiego, a w przypadku gdy państwa członkowskie tak postanowią – w celu udziału w programach wymiany młodzieży szkolnej lub projektach edukacyjnych, wolontariacie innym niż wolontariat europejski lub podjęcia pracy w charakterze *au pair*;
- b) warunki wjazdu i pobytu oraz prawa naukowców, a w stosownych przypadkach członków ich rodzin, oraz studentów, o których mowa w lit. a), w państwach członkowskich innych niż państwo członkowskie, które jako pierwsze przyznało danemu obywatelowi państwa trzeciego zezwolenie na podstawie niniejszej dyrektywy.

Artykuł 2

Zakres stosowania

1. Niniejsza dyrektywa ma zastosowanie do obywateli państw trzecich, którzy wnioskuje o przyjęcie lub zostali przyjęci na terytorium państwa członkowskiego w celu prowadzenia badań naukowych, odbycia studiów, udziału w szkoleniu lub wolontariacie w ramach programu wolontariatu europejskiego. Państwa członkowskie mogą również postanowić o stosowaniu przepisów niniejszej dyrektywy do obywateli państw trzecich, którzy wnioskuje o przyjęcie w celu udziału w programie wymiany młodzieży szkolnej lub projekcie edukacyjnym, wolontariacie innym niż wolontariat europejski lub podjęcia pracy w charakterze *au pair*.

2. Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do obywateli państw trzecich:

- a) którzy ubiegają się o ochronę międzynarodową lub którzy są beneficjentami ochrony międzynarodowej zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/95/UE ⁽¹⁾ lub którzy są beneficjentami tymczasowej ochrony zgodnie z dyrektywą Rady 2001/55/WE ⁽²⁾ w państwie członkowskim;
- b) których wydalenie zostało zawieszona z przyczyn faktycznych lub prawnych;
- c) którzy są członkami rodzin obywateli Unii, którzy skorzystali z prawa do swobodnego przepływu osób wewnątrz Unii;
- d) którzy korzystają w państwie członkowskim ze statusu rezydenta długoterminowego zgodnie z dyrektywą Rady 2003/109/WE ⁽³⁾;
- e) którym przysługuje, wraz z członkami ich rodzin i bez względu na ich obywatelstwo, prawo do swobodnego przemieszczania się na równi z obywatelami Unii na mocy umów między Unią a jej państwami członkowskimi a państwami trzecimi albo między Unią a państwami trzecimi;
- f) którzy przybywają do Unii jako pracownicy odbywający staż w kontekście przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa na mocy dyrektywy 2014/66/UE;
- g) którzy są przyjmowani jako wysoko wykwalifikowani pracownicy zgodnie z dyrektywą Rady 2009/50/WE ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/95/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie norm dotyczących kwalifikowania obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców jako beneficjentów ochrony międzynarodowej, jednolitego statusu uchodźców lub osób kwalifikujących się do otrzymania ochrony uzupełniającej oraz zakresu udzielanej ochrony (Dz.U. L 337 z 20.12.2011, s. 9).

⁽²⁾ Dyrektywa Rady 2001/55/WE z dnia 20 lipca 2001 r. w sprawie minimalnych standardów przyznawania tymczasowej ochrony na wypadek masowego napływu wysiedleńców oraz środków wspierających równowagę wysiłków między państwami członkowskimi związanych z przyjęciem takich osób wraz z jego następstwami (Dz.U. L 212 z 7.8.2001, s. 12).

⁽³⁾ Dyrektywa Rady 2003/109/WE z dnia 25 listopada 2003 r. dotycząca statusu obywateli państw trzecich będących rezydentami długoterminowymi (Dz.U. L 16 z 23.1.2004, s. 44).

⁽⁴⁾ Dyrektywa Rady 2009/50/WE z dnia 25 maja 2009 r. w sprawie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w celu podjęcia pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji (Dz.U. L 155 z 18.6.2009, s. 17).

Artykuł 3

Definicje

Do celów niniejszej dyrektywy stosuje się następujące definicje:

- 1) „obywatel państwa trzeciego” oznacza osobę niebędącą obywatelem Unii w rozumieniu art. 20 ust. 1 TFUE;
- 2) „naukowiec” oznacza obywatela państwa trzeciego, który posiada stopień doktora lub odpowiednie kwalifikacje uzyskane w ramach szkolnictwa wyższego umożliwiające temu obywatelowi państwa trzeciego dostęp do programów doktoranckich, wybieranego przez instytucję badawczą i przyjmowanego na terytorium państwa członkowskiego w celu prowadzenia działalności badawczej, do której takie kwalifikacje są zwykle wymagane;
- 3) „student” oznacza obywatela państwa trzeciego, który został przyjęty do instytucji szkolnictwa wyższego i który jest przyjęty na terytorium państwa członkowskiego w celu odbycia studiów w pełnym wymiarze, traktowanych jako główne zajęcie, prowadzących do uzyskania uznawanych przez to państwo członkowskie kwalifikacji w ramach szkolnictwa wyższego, w tym dyplomów, świadectw lub stopni doktora w instytucjach szkolnictwa wyższego, co może obejmować kurs przygotowawczy przed podjęciem takich studiów, zgodnie z prawem krajowym, lub obowiązkowe szkolenie;
- 4) „uczeń” oznacza obywatela państwa trzeciego, który jest przyjęty na terytorium państwa członkowskiego w celu uczestnictwa w uznanym, państwowym lub regionalnym programie kształcenia średniego równoważnego poziomowi 2 lub 3 Międzynarodowej Standardowej Klasyfikacji Kształcenia, w ramach programu wymiany młodzieży szkolnej lub projektu edukacyjnego prowadzonych przez instytucję oświatową zgodnie z prawem krajowym lub praktyką administracyjną;
- 5) „stażysta” oznacza obywatela państwa trzeciego, który posiada tytuł lub stopień przyznawany w ramach szkolnictwa wyższego lub który odbywa w państwie trzecim studia prowadzące do uzyskania tytułu lub stopnia przyznawanego w ramach szkolnictwa wyższego i który jest przyjęty na terytorium państwa członkowskiego w ramach programu szkoleń w celu zdobycia wiedzy, praktyki i doświadczenia w środowisku zawodowym;
- 6) „wolontariusz” oznacza obywatela państwa trzeciego, który jest przyjęty na terytorium państwa członkowskiego w celu uczestnictwa w wolontariacie;
- 7) „wolontariat” oznacza program działań w ramach praktycznej solidarności, oparty na programie uznanym za taki przez dane państwo członkowskie lub Unię, bezinteresownie realizujący cele leżące w interesie ogólnym i nieprzewidujący wynagrodzenia, z wyjątkiem zwrotu kosztów lub kieszonkowego;
- 8) „pracownik *au pair*” oznacza obywatela państwa trzeciego, który jest czasowo przyjęty na terytorium państwa członkowskiego przez rodzinę w celu podniesienia swoich umiejętności językowych i poszerzenia wiedzy o państwie przyjmującym w zamian za wykonywanie lekkich prac domowych oraz opiekę nad dziećmi;
- 9) „badania naukowe” oznaczają pracę twórczą prowadzoną w sposób systematyczny w celu zwiększenia zasobu wiedzy, w tym wiedzy o człowieku, kulturze i społeczeństwie, a także użycie tego zasobu wiedzy do znajdowania nowych zastosowań;
- 10) „instytucja badawcza” oznacza każdą instytucję publiczną lub prywatną, która prowadzi badania naukowe;
- 11) „instytucja oświatowa” oznacza publiczną lub prywatną instytucję kształcenia średniego, która jest uznawana przez dane państwo członkowskie lub której kursy są uznawane zgodnie z prawem krajowym lub praktyką administracyjną na podstawie przejrzystych kryteriów i która uczestniczy w programie wymiany młodzieży szkolnej lub projekcie edukacyjnym w celach określonych w niniejszej dyrektywie;
- 12) „projekt edukacyjny” oznacza zestaw działań edukacyjnych opracowany przez instytucję oświatową państwa członkowskiego we współpracy z podobnymi instytucjami w państwie trzecim w celu wymiany kulturalnej i wymiany wiedzy;
- 13) „instytucja szkolnictwa wyższego” oznacza wszelkiego rodzaju instytucje szkolnictwa wyższego uznane lub uważane za takie zgodnie z prawem krajowym, które, zgodnie z prawem krajowym lub praktyką krajową, oferują uznawane tytuły i stopnie przyznawane w ramach szkolnictwa wyższego lub inne uznawane kwalifikacje na poziomie szkolnictwa wyższego, bez względu na nazwę instytucji, lub wszelkie instytucje, które, zgodnie z prawem krajowym lub praktyką krajową, oferują kształcenie lub szkolenie zawodowe na poziomie szkolnictwa wyższego;
- 14) „jednostka przyjmująca” oznacza instytucję badawczą, instytucję szkolnictwa wyższego, instytucję oświatową, organizację odpowiedzialną za wolontariat lub jednostkę przyjmującą stażystów, do której przydzielony został obywatel państwa trzeciego do celów niniejszej dyrektywy i która mieści się na terytorium danego państwa członkowskiego, bez względu na formę prawną tej jednostki, zgodnie z prawem krajowym;
- 15) „rodzina goszcząca” oznacza rodzinę czasowo przyjmującą pracownika *au pair* i dzielącą z pracownikiem codzienne życie rodzinne na terytorium danego państwa członkowskiego na podstawie umowy zawartej między tą rodziną a pracownikiem *au pair*;

- 16) „zatrudnienie” oznacza wykonywanie działalności obejmującej wszelkie formy pracy, regulowane na mocy prawa krajowego lub zgodnie z mającym zastosowanie układem zbiorowym lub na mocy ustalonej praktyki, na rzecz pracodawcy lub pod jego kierownictwem lub nadzorem;
- 17) „pracodawca” oznacza każdą osobę fizyczną lub osobę prawną, na rzecz której lub pod której kierownictwem lub nadzorem podejmowane jest zatrudnienie;
- 18) „pierwsze państwo członkowskie” oznacza państwo członkowskie, które jako pierwsze wydało obywatelowi państwa trzeciego zezwolenie na podstawie niniejszej dyrektywy;
- 19) „drugie państwo członkowskie” oznacza każde państwo członkowskie inne niż pierwsze państwo członkowskie;
- 20) „unijne programy lub programy wielostronne obejmujące środki w zakresie mobilności” oznaczają finansowane przez Unię lub przez państwa członkowskie programy, które promują mobilność obywateli państw trzecich w Unii lub w państwach członkowskich uczestniczących w odnośnych programach;
- 21) „zezwolenie” oznacza dokument pobytowy lub, jeśli jest to przewidziane w prawie krajowym, wizę długoterminową wydaną do celów niniejszej dyrektywy;
- 22) „dokument pobytowy” oznacza zezwolenie wydane z wykorzystaniem wzoru przedstawionego w rozporządzeniu (WE) nr 1030/2002 upoważniające posiadacza do legalnego pobytu na terytorium państwa członkowskiego;
- 23) „wiza długoterminowa” oznacza zezwolenie wydane przez państwo członkowskie zgodnie z art. 18 konwencji z Schengen⁽¹⁾ lub wydane zgodnie z prawem krajowym państwa członkowskiego niestosującego w pełni dorobku Schengen;
- 24) „członkowie rodziny” oznaczają obywateli państw trzecich zgodnie z definicją zawartą w art. 4 ust. 1 dyrektywy 2003/86/WE.

Artykuł 4

Korzystniejsze przepisy

1. Niniejsza dyrektywa pozostaje bez uszczerbku dla korzystniejszych przepisów:
 - a) dwustronnych lub wielostronnych umów zawartych między Unią lub Unią i jej państwami członkowskimi a jednym lub większą liczbą państw trzecich; lub
 - b) dwustronnych lub wielostronnych umów zawartych między jednym lub większą liczbą państw członkowskich a jednym lub większą liczbą państw trzecich.
2. Niniejsza dyrektywa pozostaje bez uszczerbku dla prawa państw członkowskich do przyjęcia lub utrzymania przepisów, które są korzystniejsze dla obywateli państw trzecich, do których niniejsza dyrektywa ma zastosowanie w odniesieniu do art. 10 ust. 2 lit. a) oraz art. 18, 22, 23, 24, 25, 26, 34 i 35.

ROZDZIAŁ II

PRZYJMOWANIE

Artykuł 5

Zasady

1. Przyjęcie obywatela państwa trzeciego na podstawie niniejszej dyrektywy następuje po weryfikacji dokumentów poświadczających, że obywatel państwa trzeciego spełnia:
 - a) warunki ogólne określone w art. 7; oraz
 - b) odpowiednie warunki szczególne określone w art. 8, 11, 12, 13, 14 lub 16.
2. Państwa członkowskie mogą wymagać, aby wnioskodawca dostarczył dokumenty poświadczające, o których mowa w ust. 1, w języku urzędowym danego państwa członkowskiego lub w jakimkolwiek języku urzędowym Unii określonym przez to państwo członkowskie.

⁽¹⁾ Konwencja Wykonawcza do układu z Schengen z dnia 14 czerwca 1985 roku między Rządami Państw Unii Gospodarczej Beneluxu, Republiki Federalnej Niemiec oraz Republiki Francuskiej w sprawie stopniowego znoszenia kontroli na wspólnych granicach (Dz.U. L 239 z 22.9.2000, s. 19).

3. W przypadku gdy spełnione są wszystkie warunki ogólne i odpowiednie warunki szczególne, obywatele państw trzecich są uprawnieni do otrzymania zezwolenia.

W przypadku gdy państwo członkowskie wydaje dokumenty pobytowe tylko na swoim terytorium, a wszystkie warunki przyjęcia określone w niniejszej dyrektywie są spełnione, dane państwo członkowskie wydaje obywatelowi państwa trzeciego wymaganą wizę.

Artykuł 6

Wielkość napływu

Niniejsza dyrektywa nie ma wpływu na prawo państwa członkowskiego do określenia, zgodnie z art. 79 ust. 5 TFUE, wielkości napływu obywateli państw trzecich, o których mowa w art. 2 ust. 1 niniejszej dyrektywy, z wyjątkiem studentów, jeżeli dane państwo członkowskie uważa, że są oni lub będą w stosunku pracy. Na tej podstawie wniosek o wydanie zezwolenia może zostać uznany za niedopuszczalny albo zostać odrzucony.

Artykuł 7

Warunki ogólne

1. W odniesieniu do przyjęcia obywatela państwa trzeciego na podstawie niniejszej dyrektywy wnioskodawca:
 - a) przedstawia ważny dokument podróży określony w prawie krajowym oraz, jeśli jest to wymagane, wniosek o wizę lub ważną wizę lub, w stosownych przypadkach, ważny dokument pobytowy lub ważną wizę długoterminową; państwa członkowskie mogą wymagać, aby okres ważności dokumentu podróży obejmował co najmniej okres planowanego pobytu;
 - b) jeśli obywatel państwa trzeciego zgodnie z prawem krajowym danego państwa członkowskiego jest małoletni – przedstawia zgodę rodziców na planowany pobyt lub równoważny dokument;
 - c) przedstawia dowód, że obywatel państwa trzeciego posiada ubezpieczenie zdrowotne lub, jeśli tak przewiduje prawo krajowe, że złożył wniosek o takie ubezpieczenie zdrowotne, obejmujące wszystkie rodzaje ryzyka zwyczajowo objęte ubezpieczeniem w przypadku obywateli danego państwa członkowskiego; ubezpieczenie musi być ważne przez okres planowanego pobytu;
 - d) przedstawia, jeśli państwo członkowskie tego wymaga, dowód uiszczenia opłaty za rozpatrzenie wniosku przewidzianej w art. 36;
 - e) przedstawia wymagany przez dane państwo członkowskie dowód, że w czasie planowanego pobytu obywatel państwa trzeciego będzie posiadać wystarczające środki na pokrycie kosztów utrzymania bez konieczności korzystania z systemu pomocy społecznej państwa członkowskiego, a także na pokrycie kosztów podróży powrotnej. Ocena posiadania wystarczających środków opiera się na indywidualnym badaniu danego przypadku i uwzględnia środki pochodzące między innymi z dodatku, dofinansowania lub stypendium, ważnej umowy o pracę, wiążącej oferty zatrudnienia lub zobowiązana finansowo ze strony organizacji zajmującej się wymianą młodzieży szkolnej, jednostki przyjmującej stażystów, organizacji odpowiedzialnej za wolontariat, rodziny goszczącej lub organizacji pośredniczącej w zatrudnianiu pracowników *au pair*.
2. Państwa członkowskie mogą wymagać, aby wnioskodawca podał adres danego obywatela państwa trzeciego na ich terytorium.

W przypadku gdy prawo krajowe państwa członkowskiego wymaga, aby adres został podany w chwili składania wniosku, a dany obywatel państwa trzeciego nie zna jeszcze przyszłego adresu, państwa członkowskie akceptują adres tymczasowy. W takim przypadku obywatel państwa trzeciego podaje swój stały adres najpóźniej w chwili wydania zezwolenia zgodnie z art. 17.

3. Państwa członkowskie mogą wskazać kwotę odniesienia, którą uznają za „wystarczające środki”, o których mowa w ust. 1 lit. e). Ocena posiadania wystarczających środków opiera się na indywidualnym badaniu danego przypadku.
4. Wniosek jest składany i badany wtedy, gdy dany obywatel państwa trzeciego przebywa poza państwem członkowskim, przez które obywatel państwa trzeciego chce zostać przyjęty, albo wtedy, gdy obywatel państwa trzeciego przebywa już na jego terytorium na podstawie ważnego dokumentu pobytowego lub wizy długoterminowej.

W drodze odstępstwa państwo członkowskie może zaakceptować, zgodnie ze swoim prawem krajowym, wniosek złożony w przypadku gdy dany obywatel państwa trzeciego nie posiada ważnego dokumentu pobytowego lub wizy długoterminowej, ale przebywa legalnie na jego terytorium.

5. Państwa członkowskie określają, czy wnioski mają być składane przez obywatela państwa trzeciego czy przez jednostkę przyjmującą, czy przez którekolwiek z nich.

6. Obywatele państwa trzeciego, których uznaje się za osoby stanowiące zagrożenie dla porządku publicznego, bezpieczeństwa publicznego lub zdrowia publicznego, nie są przyjmowani.

Artykuł 8

Szczególne warunki dotyczące naukowców

1. Oprócz spełnienia warunków ogólnych określonych w art. 7, w odniesieniu do przyjęcia obywatela państwa trzeciego do celów badań naukowych, wnioskodawca przedkłada umowę o przyjęcie lub, jeśli przewiduje to prawo krajowe, kontrakt, zgodnie z art. 10.

2. Państwa członkowskie mogą wymagać, zgodnie z prawem krajowym, pisemnego zobowiązania się instytucji badawczej do zwrotu kosztów związanych z pobytem i powrotem naukowca, pokrytych ze środków publicznych, w przypadku jego nielegalnego pozostania na terytorium danego państwa członkowskiego. Odpowiedzialność finansowa instytucji badawczej wygasa najpóźniej sześć miesięcy po wygaśnięciu umowy o przyjęcie.

W przypadku gdy prawo pobytu naukowca jest przedłużone zgodnie z art. 25, odpowiedzialność instytucji badawczej, o której mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, jest ograniczona do daty rozpoczęcia obowiązywania dokumentu pobytowego do celów poszukiwania pracy lub prowadzenia działalności gospodarczej.

3. Państwo członkowskie, które ustanowiło procedurę zatwierdzania instytucji badawczych zgodnie z art. 9, zwalnia wnioskodawców z przedstawienia jednego lub większej liczby dokumentów lub dowodów, o których mowa w ust. 2 niniejszego artykułu lub w art. 7 ust. 1 lit. c), d) lub e) lub w art. 7 ust. 2, w przypadku gdy obywatel państwa trzeciego ma być przyjęty przez zatwierdzone instytucje badawcze.

Artykuł 9

Zatwierdzanie instytucji badawczych

1. Państwa członkowskie mogą zdecydować o ustanowieniu procedury zatwierdzania publicznych lub prywatnych instytucji badawczych, które chcą przyjąć naukowca w ramach procedury przyjmowania określonej w niniejszej dyrektywie.

2. Zatwierdzenie instytucji badawczej następuje zgodnie z procedurami określonymi w prawie krajowym lub w praktyce administracyjnej danego państwa członkowskiego. Wnioski o zatwierdzenie instytucji badawczych składa się zgodnie z tymi procedurami oraz w oparciu, odpowiednio, o ich zadania statutowe lub cele spółki, a także na podstawie dowodu prowadzenia przez nie badań naukowych.

Zatwierdzenie instytucji badawczej jest ważne przez okres przynajmniej pięciu lat. W wyjątkowych przypadkach państwa członkowskie mogą udzielić zatwierdzenia na krótszy okres.

3. Państwo członkowskie może, niezależnie od innych środków, odmówić odnowienia zatwierdzenia lub cofnąć zatwierdzenie, w przypadku gdy:

a) instytucja badawcza nie spełnia już warunków ust. 2 niniejszego artykułu, art. 8 ust. 2 lub art. 10 ust. 7;

b) zatwierdzenie uzyskano w sposób oszukańczy; lub

c) instytucja badawcza podpisała umowę o przyjęcie z obywatelem państwa trzeciego w sposób oszukańczy lub bez dochowania należytej staranności.

W przypadku gdy odmówiono odnowienia zatwierdzenia lub zatwierdzenie zostało cofnięte, można zabronić danej instytucji ponownego ubiegania się o zatwierdzenie przed upływem okresu pięciu lat od daty publikacji decyzji w sprawie odmowy odnowienia lub cofnięcia.

*Artykuł 10***Umowa o przyjęcie**

1. Instytucja badawcza, która chce przyjąć obywatela państwa trzeciego do celów prowadzenia badań naukowych, podpisuje z nim umowę o przyjęcie. Państwa członkowskie mogą przewidzieć, że kontrakty zawierające elementy, o których mowa w ust. 2 oraz, w stosownych przypadkach, w ust. 3, uznaje się za równoważne z umowami o przyjęcie do celów niniejszej dyrektywy.
2. Umowa o przyjęcie zawiera:
 - a) tytuł lub cel działalności badawczej lub dziedzinę badań naukowych;
 - b) zobowiązanie obywatela państwa trzeciego do dążenia do zrealizowania działalności badawczej;
 - c) zobowiązanie instytucji badawczej do przyjęcia obywatela państwa trzeciego do celów zrealizowania działalności badawczej;
 - d) datę rozpoczęcia i zakończenia lub szacowany czas trwania działalności badawczej;
 - e) informacje na temat planowanej mobilności na terytorium jednego lub większej liczby innych państw członkowskich, jeżeli wiadomo o niej w momencie składania wniosku w pierwszym państwie członkowskim.
3. Państwa członkowskie mogą także wymagać, aby umowa o przyjęcie zawierała:
 - a) informacje na temat stosunku prawnego łączącego instytucję badawczą i naukowca;
 - b) informacje na temat warunków pracy naukowca.
4. Instytucje badawcze mogą podpisywać umowy o przyjęcie wyłącznie wtedy, gdy działalność badawcza została zaakceptowana przez właściwe organy instytucji, po sprawdzeniu:
 - a) celu i szacowanego czasu trwania działalności badawczej oraz faktu dysponowania niezbędnymi środkami finansowymi na jej prowadzenie;
 - b) kwalifikacji obywatela państwa trzeciego w świetle celów badań, potwierdzonych uwierzytelnionym odpisem poświadczenia kwalifikacji.
5. Umowa o przyjęcie wygasa automatycznie, jeżeli obywatel państwa trzeciego nie zostaje przyjęty lub w przypadku wygaśnięcia stosunku prawnego pomiędzy naukowcem a instytucją badawczą.
6. Instytucje badawcze niezwłocznie informują właściwy organ danego państwa członkowskiego o wszystkich zdarzeniach mogących stanowić przeszkodę w wykonaniu umowy o przyjęcie.
7. Państwa członkowskie mogą przewidzieć, że w terminie dwóch miesięcy od daty wygaśnięcia danej umowy o przyjęcie instytucja badawcza musi dostarczyć właściwym organom wyznaczonym do tego celu potwierdzenie, że prowadzono działalność badawczą.
8. Państwa członkowskie mogą określić w swoim prawie krajowym skutki cofnięcia zatwierdzenia lub odmowy odnowienia zatwierdzenia dla obowiązujących umów o przyjęcie zawartych zgodnie z niniejszym artykułem, a także skutki odnoszące się do zezwoleń danych naukowców.

*Artykuł 11***Szczególne warunki dotyczące studentów**

1. Oprócz spełnienia warunków ogólnych określonych w art. 7, w odniesieniu do przyjęcia obywatela państwa trzeciego do celów odbycia studiów, wnioskodawca przedstawia dowód:
 - a) przyjęcia obywatela państwa trzeciego przez instytucję szkolnictwa wyższego w celu odbycia studiów;
 - b) jeżeli państwo członkowskie tego wymaga – wniesienia opłat pobieranych przez instytucję szkolnictwa wyższego;
 - c) jeżeli państwo członkowskie tego wymaga – wystarczającej znajomości języka, w którym mają odbywać się studia;
 - d) jeżeli państwo członkowskie tego wymaga – że obywatel państwa trzeciego będzie miał wystarczające środki na pokrycie kosztów studiów.
2. Obywatele państwa trzeciego, którzy w wyniku wpisania na listę studentów danej instytucji szkolnictwa wyższego zostają automatycznie objęci ubezpieczeniem zdrowotnym obejmującym wszystkie rodzaje ryzyka zwyczajowo objęte ubezpieczeniem w przypadku obywateli danego państwa członkowskiego, uznawani są za spełniających warunków określony w art. 7 ust. 1 lit. c).

3. Państwo członkowskie, które ustanowiło procedurę zatwierdzania instytucji szkolnictwa wyższego zgodnie z art. 15, zwalnia wnioskodawców z przedstawienia jednego lub większej liczby dokumentów lub dowodów, o których mowa w ust. 1 lit. b), c) lub d) niniejszego artykułu lub w art. 7 ust. 1 lit. d) lub w art. 7 ust. 2, w przypadku gdy obywatel państwa trzeciego ma być przyjęty przez zatwierdzone instytucje szkolnictwa wyższego.

Artykuł 12

Szczególne warunki dotyczące uczniów

1. Oprócz spełnienia warunków ogólnych określonych w art. 7, w odniesieniu do przyjęcia obywatela państwa trzeciego do celów programu wymiany młodzieży szkolnej lub projektu edukacyjnego, wnioskodawca przedstawia dowód:

- a) że obywatel państwa trzeciego nie przekracza dolnej ani górnej granicy wieku lub klasy określonych przez dane państwo członkowskie;
- b) przyjęcia przez instytucję oświatową;
- c) uczestnictwa w uznanym, państwowym lub regionalnym programie kształcenia w ramach programu wymiany młodzieży szkolnej lub projektu edukacyjnego prowadzonego przez instytucję oświatową zgodnie z prawem krajowym lub praktyką administracyjną;
- d) że instytucja oświatowa lub – o ile przewiduje to prawo krajowe – strona trzecia bierze odpowiedzialność za obywatela państwa członkowskiego przez cały okres pobytu na terytorium danego państwa członkowskiego, w szczególności w zakresie kosztów nauki;
- e) że obywatel państwa trzeciego podczas pobytu zamieszka u rodziny lub w specjalnym lokalu mieszkalnym w instytucji oświatowej, lub – o ile przewiduje to prawo krajowe – w jakimkolwiek innym lokalu mieszkalnym spełniającym warunki określone przez dane państwo członkowskie i wybranym zgodnie z zasadami programu wymiany młodzieży szkolnej lub projektu edukacyjnego, w których uczestniczy obywatel państwa członkowskiego.

2. Państwa członkowskie mogą ograniczyć przyjmowanie uczniów uczestniczących w programie wymiany młodzieży szkolnej lub projekcie edukacyjnym do obywateli państw trzecich, które oferują takie same możliwości ich własnym obywatelom.

Artykuł 13

Szczególne warunki dotyczące stażystów

1. Oprócz spełnienia warunków ogólnych określonych w art. 7, w odniesieniu do przyjęcia obywatela państwa trzeciego do celów szkolenia, wnioskodawca:

- a) przedstawia umowę o staż, która przewiduje szkolenie teoretyczne i praktyczne w jednostce przyjmującej. Państwa członkowskie mogą wymagać, aby taka umowa o staż została zatwierdzona przez właściwy organ i aby jej warunki odpowiadały wymogom ustanowionym w prawie krajowym, układach zbiorowych lub praktykach danego państwa członkowskiego. Umowa o staż obejmuje:
 - (i) opis programu stażu, w tym jego celu edukacyjnego lub składników edukacyjnych;
 - (ii) czas trwania stażu;
 - (iii) warunki odbywania i nadzorowania stażu;
 - (iv) godziny odbywania stażu; oraz
 - (v) stosunek prawny między stażystą a jednostką przyjmującą;
- b) przedstawia dowód uzyskania tytułu lub stopnia przyznawanego w ramach szkolnictwa wyższego w ciągu dwóch lat poprzedzających datę złożenia wniosku uzyskał lub dowód odbywania studiów prowadzących do uzyskania tytułu lub stopnia przyznawanego w ramach szkolnictwa wyższego;
- c) przedstawia dowód, jeśli państwo członkowskie tego wymaga, że w czasie pobytu obywatel państwa trzeciego będzie posiadać wystarczające środki na pokrycie kosztów stażu;
- d) przedstawia dowód, jeśli państwo członkowskie tego wymaga, że obywatel państwa trzeciego ukończył lub ukończy kurs językowy umożliwiający nabycie wiedzy koniecznej do celów stażu;
- e) przedstawia dowód, jeśli państwo członkowskie tego wymaga, że jednostka przyjmująca bierze odpowiedzialność za obywatela państwa trzeciego przez cały okres pobytu na terytorium danego państwa członkowskiego, w szczególności w zakresie kosztów utrzymania i zakwaterowania;
- f) przedstawia dowód, jeśli państwo członkowskie tego wymaga, że – jeżeli podczas swojego pobytu obywatel państwa trzeciego jest zakwaterowany przez jednostkę przyjmującą – zakwaterowanie to spełnia warunki określone przez dane państwo członkowskie.

2. Państwa członkowskie mogą wymagać, aby staż odbywał się w tej samej dziedzinie i na tym samym poziomie kwalifikacji co tytuł lub stopień przyznawany w ramach szkolnictwa wyższego lub studia, o których mowa w ust. 1 lit. b).
3. Państwa członkowskie mogą wymagać, aby jednostka przyjmująca wykazała, że staż nie zastępuje stanowiska pracy.
4. Państwa członkowskie mogą wymagać, zgodnie z prawem krajowym, pisemnego zobowiązania się jednostki przyjmującej do zwrotu kosztów związanych z pobytem i powrotem stażysty, pokrytych ze środków publicznych, w przypadku jego nielegalnego pozostania na terytorium danego państwa członkowskiego. Odpowiedzialność finansowa jednostki przyjmującej wygasa najpóźniej sześć miesięcy po wygaśnięciu umowy o staż.

Artykuł 14

Szczególne warunki dotyczące wolontariuszy

1. Oprócz spełnienia warunków ogólnych określonych w art. 7, w odniesieniu do przyjęcia obywatela państwa trzeciego do celów wolontariatu, wnioskodawca:
 - a) przedstawia umowę z jednostką przyjmującą lub, o ile przewiduje to prawo krajowe, z innym organem odpowiedzialnym w danym państwie członkowskim za wolontariat, w którym uczestniczy obywatel państwa trzeciego. Umowa obejmuje:
 - (i) opis wolontariatu;
 - (ii) czas trwania wolontariatu;
 - (iii) warunki odbywania i nadzorowania wolontariatu;
 - (iv) godziny odbywania wolontariatu;
 - (v) dostępne środki na pokrycie kosztów utrzymania i zakwaterowania obywatela państwa trzeciego oraz minimalną kwotę pieniężną jako kieszonkowe podczas pobytu; oraz
 - (vi) w stosownych przypadkach – szkolenia obywatela państwa trzeciego, które mają mu pomóc odbywać wolontariat;
 - b) przedstawia dowód, jeśli państwo członkowskie tego wymaga, że jeżeli podczas pobytu będzie zakwaterowany przez jednostkę przyjmującą, zakwaterowanie to spełnia warunki określone przez dane państwo członkowskie;
 - c) przedstawia dowód, że jednostka przyjmująca lub, o ile przewiduje to prawo krajowe, inny organ odpowiedzialny za wolontariat, opłacił ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej;
 - d) przedstawia dowód, jeśli państwo członkowskie tego wymaga, że obywatel państwa trzeciego ukończył lub ukończy podstawowy kurs języka, historii, instytucji politycznych i społecznych tego państwa członkowskiego.
2. Państwa członkowskie mogą określić dolną i górną granicę wieku dla obywateli państw trzecich, którzy ubiegają się o przyjęcie jako wolontariusze, bez uszczerbku dla zasad w ramach wolontariatu europejskiego.
3. Wolontariusze uczestniczący w wolontariacie europejskim nie są zobowiązani do przedstawienia dowodów, o których mowa w ust. 1 lit. c) oraz, w stosownych przypadkach, w ust. 1 lit. d).

Artykuł 15

Zatwierdzanie instytucji szkolnictwa wyższego, instytucji oświatowych, organizacji odpowiedzialnych za wolontariat lub jednostek przyjmujących stażystów

1. Do celów niniejszej dyrektywy państwa członkowskie mogą zdecydować o ustanowieniu procedury zatwierdzania instytucji szkolnictwa wyższego, instytucji oświatowych, organizacji odpowiedzialnych za wolontariat lub jednostek przyjmujących stażystów.
2. Zatwierdzenie odbywa się zgodnie z procedurami określonymi w prawie krajowym lub w praktyce administracyjnej danego państwa członkowskiego.

3. W przypadku gdy państwo członkowskie zdecydowało o ustanowieniu procedury zatwierdzenia zgodnie z ust. 1 i 2, dostarcza ono odnośnym jednostkom przyjmującym jasnych i przejrzystych informacji na temat, między innymi, warunków i kryteriów zatwierdzenia, jego okresu ważności, skutków nieprzestrzegania warunków i kryteriów zatwierdzenia, włącznie z możliwością cofnięcia lub odmowy odnowienia zatwierdzenia, jak również wszelkich mających zastosowanie sankcji.

Artykuł 16

Szczególne warunki dotyczące pracowników *au pair*

1. Oprócz spełnienia warunków ogólnych określonych w art. 7, w odniesieniu do przyjęcia obywatela państwa trzeciego do celów pracy w charakterze pracownika *au pair*, obywatel państwa trzeciego:
 - a) przedstawia umowę zawartą przez obywatela państwa trzeciego i rodzinę goszczącą, w której to umowie określone są prawa i obowiązki obywatela państwa trzeciego jako pracownika *au pair*, w tym ustalenia dotyczące kieszonkowego, które ma otrzymywać, odpowiednie ustalenia umożliwiające pracownikowi *au pair* uczęszczanie na zajęcia oraz maksymalna liczba godzin obowiązków wykonywanych na rzecz rodziny goszczącej;
 - b) jest w wieku pomiędzy 18 a 30 lat. W wyjątkowych przypadkach państwa członkowskie mogą zezwolić na przyjęcie w charakterze pracownika *au pair* obywatela państwa trzeciego powyżej górnej granicy wieku;
 - c) przedstawia dowód, że rodzina goszcząca lub organizacja pośrednicząca w zatrudnianiu pracowników *au pair*, o ile przewiduje to prawo krajowe, przyjmuje na siebie odpowiedzialność za obywatela państwa trzeciego przez cały okres pobytu na terytorium danego państwa członkowskiego, w szczególności w zakresie kosztów utrzymania, zakwaterowania i następstw nieszczęśliwych wypadków.
2. Państwa członkowskie mogą wymagać, aby obywatel państwa trzeciego wnioskujący o przyjęcie w charakterze pracownika *au pair* przedłożył dowód:
 - a) podstawowej znajomości języka danego państwa członkowskiego; lub
 - b) posiadania wykształcenia średniego, kwalifikacji zawodowych lub, w stosownych przypadkach, spełnienia warunków wykonywania zawodu regulowanego, zgodnie z wymogami prawa krajowego.
3. Państwa członkowskie mogą określić, że zatrudnianiem pracowników *au pair* zajmuje się wyłącznie organizacja pośrednicząca w zatrudnianiu pracowników *au pair*, na warunkach określonych przez prawo krajowe.
4. Państwa członkowskie mogą wymagać od członków rodziny goszczącej, aby posiadali oni obywatelstwo inne niż obywatel państwa trzeciego wnioskujący o przyjęcie w charakterze pracownika *au pair* i aby nie mieli żadnych związków rodzinnych z danym obywatelem państwa trzeciego.
5. Maksymalna tygodniowa liczba godzin pełnienia obowiązków pracownika *au pair* nie może przekraczać 25 godzin. Pracownik *au pair* musi mieć co najmniej jeden dzień w tygodniu wolny od pełnienia obowiązków pracownika *au pair*.
6. Państwa członkowskie mogą wyznaczyć minimalną kwotę jako kieszonkowe wypłacane pracownikowi *au pair*.

ROZDZIAŁ III

ZEZWOLENIA I OKRES POBYTU

Artykuł 17

Zezwolenia

1. Gdy zezwolenie ma formę dokumentu pobytowego, państwa członkowskie wykorzystują wzór określony w rozporządzeniu (WE) nr 1030/2002 oraz wpisują w dokumencie pobytowym wyraz „naukowiec”, „student”, „uczeń”, „stażysta”, „wolontariusz” lub „pracownik *au pair*”.
2. Gdy zezwolenie ma formę wizy długoterminowej, państwa członkowskie wprowadzają wzmiankę w rubryce „uwagi” na naklejce wizowej, że wiza została wydana „naukowcowi”, „studentowi”, „uczniowi”, „stażyście”, „wolontariuszowi” lub „pracownikowi *au pair*”.

3. W przypadku naukowców i studentów przybywających do Unii w ramach konkretnego unijnego programu lub programu wielostronnego obejmującego środki w zakresie mobilności, lub w ramach porozumienia między co najmniej dwiema uznanymi instytucjami szkolnictwa wyższego, w zezwoleniu zamieszcza się wzmiankę o tym konkretnym programie lub tym konkretnym porozumieniu.

4. Gdy zezwolenie na mobilność długoterminową, jest wydawane naukowcowi w formie dokumentu pobytowego, państwa członkowskie wykorzystują wzór określony w rozporządzeniu (WE) nr 1030/2002 oraz wpisują w dokumencie pobytowym wyrazy „naukowiec – mobilność”. Gdy naukowcowi wydawane jest zezwolenie w formie wizy długoterminowej do celów mobilności długoterminowej, państwa członkowskie wpisują „naukowiec – mobilność” w rubryce „uwagi” na naklejce wizowej.

Artykuł 18

Okres ważności zezwolenia

1. Okres ważności zezwolenia dla naukowców wynosi przynajmniej jeden rok lub zezwolenie jest wydawane na okres obowiązywania umowy o przyjęcie, jeżeli jest on krótszy. Zezwolenie jest odnawiane, jeśli art. 21 nie ma zastosowania.

Okres ważności zezwolenia dla naukowców, którzy objęci są unijnymi programami lub programami wielostronnymi obejmującymi środki w zakresie mobilności, wynosi przynajmniej dwa lata lub odpowiada okresowi obowiązywania umowy o przyjęcie, w przypadku gdy jest on krótszy. Jeśli warunki ogólne określone w art. 7 nie są spełnione w odniesieniu do okresu dwóch lat lub całego okresu obowiązywania umowy o przyjęcie, zastosowanie ma akapit pierwszy niniejszego ustępu. Państwa członkowskie zachowują prawo do sprawdzenia, czy nie mają zastosowania podstawy cofnięcia określone w art. 21.

2. Okres ważności zezwolenia dla studentów wynosi przynajmniej jeden rok lub zezwolenie jest wydawane na okres studiów, w przypadku gdy jest on krótszy. Zezwolenie jest odnawiane jeśli art. 21 nie ma zastosowania.

Okres ważności zezwolenia dla studentów, którzy objęci są unijnymi programami lub programami wielostronnymi obejmującymi środki w zakresie mobilności lub porozumieniem między dwiema lub większą liczbą instytucji szkolnictwa wyższego, wynosi przynajmniej dwa lata lub odpowiada okresowi studiów, w przypadku gdy jest on krótszy. Jeśli warunki ogólne określone w art. 7 nie są spełnione w odniesieniu do okresu dwóch lat lub całego okresu studiów, zastosowanie ma akapit pierwszy niniejszego ustępu. Państwa członkowskie zachowują prawo do sprawdzenia, czy nie mają zastosowania podstawy cofnięcia określone w art. 21.

3. Państwa członkowskie mogą określić, że całkowity okres pobytu w celu odbycia studiów nie może przekraczać maksymalnego czasu trwania studiów określonego w prawie krajowym.

4. Zezwolenie dla uczniów jest ważne przez okres trwania programu wymiany młodzieży szkolnej lub projektu edukacyjnego, w przypadku gdy jest on krótszy niż jeden rok, lub jest ważne przez okres nieprzekraczający jednego roku. Państwa członkowskie mogą podjąć decyzję o umożliwieniu odnowienia zezwolenia jeden raz na okres niezbędny do zakończenia programu wymiany młodzieży szkolnej lub projektu edukacyjnego, jeśli art. 21 nie ma zastosowania.

5. Zezwolenie dla pracowników *au pair* jest ważne przez okres obowiązywania umowy zawartej przez pracownika *au pair* i rodzinę goszczącą, w przypadku gdy jest on krótszy niż jeden rok, lub jest ważne przez okres nieprzekraczający jednego roku. Państwa członkowskie mogą podjąć decyzję o umożliwieniu odnowienia zezwolenia jeden raz na okres nieprzekraczający sześciu miesięcy, po przedłożeniu uzasadnionego wniosku przez rodzinę goszczącą, jeśli art. 21 nie ma zastosowania.

6. Zezwolenie dla stażystów jest ważne przez okres obowiązywania umowy o staż, w przypadku gdy jest on krótszy niż sześć miesięcy, lub jest ważne przez okres nieprzekraczający sześciu miesięcy. Jeżeli okres obowiązywania umowy jest dłuższy niż sześć miesięcy, okres ważności zezwolenia może odpowiadać danemu okresowi zgodnie z prawem krajowym.

Państwa członkowskie mogą podjąć decyzję o umożliwieniu odnowienia zezwolenia jeden raz na okres niezbędny do zakończenia stażu, jeśli art. 21 nie ma zastosowania.

7. Zezwolenie dla wolontariuszy jest ważne przez okres obowiązywania umowy, o której mowa w art. 14 ust. 1 lit. a), w przypadku gdy jest on krótszy niż jeden rok, lub jest ważne przez okres nieprzekraczający jednego roku. Jeżeli okres obowiązywania umowy jest dłuższy niż jeden rok, okres ważności zezwolenia może odpowiadać danemu okresowi zgodnie z prawem krajowym.

8. Państwa członkowskie mogą określić, że w przypadku gdy okres ważności dokumentu podróży danego obywatela państwa trzeciego jest krótszy niż jeden rok lub krótszy niż dwa lata w przypadkach, o których mowa w ust. 1 i 2, okres ważności zezwolenia nie może przekraczać okresu ważności dokumentu podróży.

9. W przypadku gdy państwa członkowskie zezwalają na wjazd i pobyt w ciągu pierwszego roku na podstawie wizy długoterminowej, wniosek o dokument pobytowy składany jest przed wygaśnięciem wizy długoterminowej. Dokument pobytowy jest wydawany, jeśli art. 21 nie ma zastosowania.

Artykuł 19

Informacje dodatkowe

1. Państwa członkowskie mogą podawać informacje dodatkowe w formie papierowej lub przechowywać takie informacje w formie elektronicznej, zgodnie z art. 4 rozporządzenia (WE) nr 1030/2002 oraz lit. a) ppkt 16 załącznika do tego rozporządzenia. Informacje te mogą być związane z pobytem oraz w przypadkach objętych art. 24 niniejszej dyrektywy z działalnością zarobkową studenta i obejmować w szczególności pełen wykaz państw członkowskich, do których naukowiec lub student zamierza się udać w ramach mobilności, lub odnośne informacje dotyczące konkretnego unijnego programu lub programu wielostronnego obejmującego środki w zakresie mobilności, lub porozumienia między dwiema lub większą liczbą uznanych instytucji szkolnictwa wyższego.

2. Państwa członkowskie mogą również postanowić, że informacje, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, są zamieszczane w wizie długoterminowej, zgodnie z pkt 12 załącznika do rozporządzenia Rady (WE) nr 1683/95 ⁽¹⁾.

ROZDZIAŁ IV

POWODY ODRZUCENIA, COFNIĘCIA LUB ODMOWY ODNOWIENIA ZEZWOLEŃ

Artykuł 20

Powody odrzucenia

1. Państwa członkowskie odrzucają wniosek, w przypadku gdy:
 - a) warunki ogólne określone w art. 7 oraz odnośne warunki szczególnie określone w art. 8, 11, 12, 13, 14 lub 16 nie zostaną spełnione;
 - b) przedstawione dokumenty uzyskano w sposób oszukańczy, sfałszowano je lub ingerowano w nie;
 - c) dane państwo członkowskie zezwala na przyjęcie jedynie za pośrednictwem zatwierdzonej jednostki przyjmującej, a dana jednostka przyjmująca nie została zatwierdzona.
2. Państwa członkowskie mogą odrzucić wniosek, w przypadku gdy:
 - a) jednostka przyjmująca, inny organ, o którym mowa w art. 14 ust. 1 lit. a), strona trzecia, o której mowa w art. 12 ust. 1 lit. d), rodzina goszcząca lub organizacja pośrednicząca w zatrudnianiu pracowników *au pair* nie wypełniły obowiązków prawnych dotyczących zabezpieczenia społecznego, opodatkowania, praw pracowniczych lub warunków pracy;
 - b) gdy ma to zastosowanie, jednostka przyjmująca lub rodzina goszcząca, która zatrudni obywatela państwa trzeciego, nie wypełniają warunków zatrudnienia przewidzianych w prawie krajowym lub układach zbiorowych lub praktykach danego państwa członkowskiego;
 - c) na jednostkę przyjmującą, inny organ, o którym mowa w art. 14 ust. 1 lit. a), stronę trzecią, o której mowa w art. 12 ust. 1 lit. d), rodzinę goszczącą lub organizację pośredniczącą w zatrudnianiu pracowników *au pair* zostały nałożone zgodnie z przepisami krajowymi sankcje za pracę nierejestrowaną lub nielegalne zatrudnienie;
 - d) jednostka przyjmująca została stworzona lub działa głównie w celu ułatwienia wjazdu obywatelom państw trzecich objętym zakresem stosowania niniejszej dyrektywy;
 - e) gdy ma to zastosowanie, działalność jednostki przyjmującej jest likwidowana lub została zlikwidowana na mocy krajowych przepisów o niewypłacalności lub nie jest prowadzona żadna działalność gospodarcza;
 - f) państwo członkowskie ma dowody lub poważne i obiektywne podstawy do stwierdzenia, że cel pobytu obywatela państwa trzeciego mógłby być inny niż ten, dla którego wnioskuje on o przyjęcie.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 1683/95 z dnia 29 maja 1995 r. ustanawiające jednolity formularz wizowy (Dz.U. L 164 z 14.7.1995, s. 1).

3. W przypadku gdy obywatel państwa trzeciego wnioskuje o przyjęcie w celu nawiązania stosunku pracy w państwie członkowskim, to państwo członkowskie może sprawdzić, czy dane stanowisko mogłoby zostać obsadzone przez obywateli tego państwa członkowskiego lub innych obywateli Unii, lub obywateli państwa trzeciego legalnie przebywających w tym państwie członkowskim, w którym to przypadku może ono odrzucić wniosek. Niniejszy ustęp stosuje się bez uszczerbku dla zasady preferencji dla obywateli Unii wyrażonej w odpowiednich postanowieniach odpowiednich aktów przystąpienia.

4. Bez uszczerbku dla ust. 1 w każdej decyzji o odrzuceniu wniosku uwzględnia się konkretne okoliczności danej sprawy i respektuje zasadę proporcjonalności.

Artykuł 21

Powody cofnięcia lub odmowy odnowienia zezwolenia

1. Państwa członkowskie cofają zezwolenie lub, w stosownych przypadkach, odmawiają jego odnowienia, w przypadku gdy:

- a) obywatel państwa trzeciego nie spełnia już warunków ogólnych określonych w art. 7, z wyjątkiem art. 7 ust. 6, lub odnośnych warunków szczególnych określonych w art. 8, 11, 12, 13, 14, 16 lub warunków określonych w art. 18;
- b) zezwolenie lub przedstawione dokumenty uzyskano w sposób oszukańczy lub sfałszowano je lub ingerowano w nie;
- c) dane państwo członkowskie zezwala na przyjęcie jedynie za pośrednictwem zatwierdzonej jednostki przyjmującej, a dana jednostka przyjmująca nie została zatwierdzona;
- d) obywatel państwa trzeciego przebywa na terytorium w celach innych niż te, dla których obywatelowi państwa trzeciego zezwolono na pobyt.

2. Państwa członkowskie mogą cofnąć zezwolenie lub w stosownych przypadkach odmówić jego odnowienia, w przypadku gdy:

- a) jednostka przyjmująca, inny organ, o którym mowa w art. 14 ust. 1 lit. a), strona trzecia, o której mowa w art. 12 ust. 1 lit. d), rodzina goszcząca lub organizacja pośrednicząca w zatrudnianiu pracowników *au pair* nie wypełniły obowiązków prawnych dotyczących zabezpieczenia społecznego, opodatkowania, praw pracowniczych lub warunków pracy;
- b) gdy ma to zastosowanie, jednostka przyjmująca lub rodzina goszcząca zatrudniająca obywatela państwa trzeciego nie wypełniają warunków zatrudnienia przewidzianych w prawie krajowym lub układach zbiorowych lub praktykach danego państwa członkowskiego;
- c) na jednostkę przyjmującą, inny organ, o którym mowa w art. 14 ust. 1 lit. a), stronę trzecią, o której mowa w art. 12 ust. 1 lit. d), rodzinę goszczącą lub organizację pośredniczącą w zatrudnianiu pracowników *au pair* zostały nałożone zgodnie z prawem krajowym sankcje za pracę nierejestrowaną lub nielegalne zatrudnienie;
- d) jednostka przyjmująca została stworzona lub działa głównie w celu ułatwienia wjazdu obywatelom państw trzecich objętym zakresem stosowania niniejszej dyrektywy;
- e) gdy ma to zastosowanie, działalność jednostki przyjmującej jest likwidowana lub została zlikwidowana na mocy krajowych przepisów o niewypłacalności lub nie jest prowadzona żadna działalność gospodarcza;
- f) w przypadku studentów – nie są przestrzegane ograniczenia czasowe dla dostępu do działalności zarobkowej na mocy art. 24 lub student nie czyni wystarczających postępów w odnośnych studiach zgodnie z prawem krajowym lub praktyką administracyjną.

3. W przypadku cofnięcia zezwolenia podczas dokonywania oceny, czy student czyni postępy w odnośnych studiach, o których mowa w ust. 2 lit. f), państwo członkowskie może skonsultować się z jednostką przyjmującą.

4. Państwa członkowskie mogą cofnąć zezwolenie lub odmówić jego odnowienia ze względu na porządek publiczny, bezpieczeństwo publiczne lub zdrowie publiczne.

5. W przypadku gdy obywatel państwa trzeciego wnioskuje o odnowienie zezwolenia w celu nawiązania stosunku pracy lub kontynuowania go w państwie członkowskim, z wyjątkiem naukowca, który kontynuuje stosunek pracy z tą samą jednostką przyjmującą, to państwo członkowskie może sprawdzić, czy dane stanowisko mogłoby zostać obsadzone przez obywateli tego państwa członkowskiego lub przez innych obywateli Unii, lub przez obywateli państwa trzeciego będących rezydentami długoterminowymi w tym państwie członkowskim, w którym to przypadku może odmówić odnowienia zezwolenia. Niniejszy ustęp stosuje się bez uszczerbku dla zasady preferencji dla obywateli Unii wyrażonej w odpowiednich postanowieniach odpowiednich aktów przystąpienia.

6. W przypadku gdy państwo członkowskie zamierza cofnąć zezwolenie dla studenta lub odmówić jego odnowienia zgodnie z ust. 2 lit. a), c), d) lub e), studentowi temu zezwala się na złożenie wniosku o przyjęcie go przez inną instytucję szkolnictwa wyższego na równoważne studia, aby umożliwić ukończenie studiów. Studentowi temu zezwala się na pobyt na terytorium danego państwa członkowskiego do czasu, gdy właściwe organy podejmą decyzję w sprawie wniosku.

7. Bez uszczerbku dla ust. 1 w każdej decyzji o cofnięciu zezwolenia lub odmowie jego odnowienia uwzględnia się konkretne okoliczności danej sprawy i respektuje zasadę proporcjonalności.

ROZDZIAŁ V

PRAWA

Artykuł 22

Równe traktowanie

1. Naukowcy mają prawo do bycia traktowanymi na równi z obywatelami danego państwa członkowskiego zgodnie z art. 12 ust. 1 i 4 dyrektywy 2011/98/UE.

2. Państwa członkowskie mogą ograniczyć równe traktowanie w odniesieniu do naukowców:

a) na mocy art. 12 ust. 1 lit. c) dyrektywy 2011/98/UE, poprzez wyłączenie dodatków i pożyczek na naukę i utrzymanie lub innych dodatków i pożyczek;

b) na mocy art. 12 ust. 1 lit. e) dyrektywy 2011/98/UE, poprzez nieprzyznanie świadczeń rodzinnych naukowcom, którym zezwolono na pobyt na terytorium danego państwa członkowskiego przez okres nieprzekraczający sześciu miesięcy;

c) na mocy art. 12 ust. 1 lit. f) dyrektywy 2011/98/UE, poprzez ograniczenie stosowania tej zasady do przypadków, w których zarejestrowane lub zwyczajowe miejsce pobytu członków rodziny naukowca, dla których występuje on o ulgi, znajduje się na terytorium danego państwa członkowskiego;

d) na mocy art. 12 ust. 1 lit. g) dyrektywy 2011/98/UE, poprzez ograniczenie dostępu do lokali mieszkalnych.

3. Stażyści, wolontariusze i pracownicy *au pair*, gdy są uznani za osoby pozostające w stosunku pracy w danym państwie członkowskim, oraz studenci mają prawo do bycia traktowanymi na równi z obywatelami danego państwa członkowskiego zgodnie z art. 12 ust. 1 i 4 dyrektywy 2011/98/UE, z zastrzeżeniem ograniczeń przewidzianych w ust. 2 tego artykułu.

4. Stażyści, wolontariusze i pracownicy *au pair*, gdy nie są uznani za osoby pozostające w stosunku pracy w danym państwie członkowskim, oraz uczniowie mają prawo do równego traktowania w odniesieniu do dostępu do towarów i usług oraz korzystania z towarów i usług dostępnych ogółowi społeczeństwa, zgodnie z prawem krajowym, a także w stosownych przypadkach w odniesieniu do uznawania dyplomów, świadectw i innych kwalifikacji zawodowych zgodnie z właściwymi procedurami krajowymi.

Państwa członkowskie mogą podjąć decyzję o nieprzyznawaniu im równego traktowania w odniesieniu do procedur uzyskiwania praw do lokali mieszkalnych lub usług zapewnianych przez publiczne urzędy zatrudnienia zgodnie z prawem krajowym.

Artykuł 23

Prowadzenie działalności dydaktycznej przez naukowców

Naukowcy mogą poza działalnością badawczą prowadzić działalność dydaktyczną zgodnie z prawem krajowym. Państwa członkowskie mogą określić maksymalną liczbę godzin lub dni przeznaczonych na działalność dydaktyczną.

Artykuł 24

Działalność zarobkowa studentów

1. Poza czasem studiów oraz z zastrzeżeniem przepisów i warunków mających zastosowanie do odnośnej działalności w danym państwie członkowskim studenci mają prawo do podjęcia zatrudnienia i mogą być uprawnieni do prowadzenia działalności zarobkowej na własny rachunek, z zastrzeżeniem ograniczeń przewidzianych w ust. 3.
2. W razie potrzeby państwo członkowskie wydaje studentom lub pracodawcom uprzednie zezwolenia zgodnie z prawem krajowym.
3. Każde państwo członkowskie określa maksymalną dozwoloną na taką działalność liczbę godzin na tydzień lub dni lub miesięcy na rok, w wymiarze nie mniejszym niż 15 godzin na tydzień, lub ekwiwalent tego czasu wyrażony w dniach lub miesiącach na rok. Może zostać uwzględniona sytuacja na rynku pracy w danym państwie członkowskim.

Artykuł 25

Pobyt naukowców i studentów w celu poszukiwania zatrudnienia lub prowadzenia działalności gospodarczej

1. Po zakończeniu badań naukowych lub studiów naukowcy i studenci mają możliwość pobytu na terytorium państwa członkowskiego, które wydało zezwolenie na mocy art. 17, na podstawie dokumentu pobytowego, o którym mowa w ust. 3 niniejszego artykułu, przez okres co najmniej dziewięciu miesięcy w celu poszukiwania zatrudnienia lub założenia działalności gospodarczej.
2. Państwa członkowskie mogą ustalić minimalny tytuł, który muszą uzyskać studenci, aby skorzystać z zastosowania niniejszego artykułu. Tytuł ten nie może być wyższy niż 7 poziom europejskich ram kwalifikacji ⁽¹⁾.
3. Do celu pobytu, o którym mowa w ust. 1, państwa członkowskie, po złożeniu wniosku przez naukowca lub studenta, wydają temu obywatelowi państwa trzeciego dokument pobytowy zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1030/2002, w przypadku gdy nadal spełnione są warunki określone w art. 7 ust. 1 lit. a), c), d) oraz e), w art. 7 ust. 6 oraz, w stosownych przypadkach, w art. 7 ust. 2 niniejszej dyrektywy. W przypadku naukowców państwa członkowskie wymagają potwierdzenia przez instytucję badawczą zakończenia ich działalności badawczej, a w przypadku studentów – potwierdzenia uzyskania dyplomu szkoły wyższej, świadectwa lub innego dokumentu potwierdzającego posiadanie formalnych kwalifikacji. W stosownych przypadkach, i jeżeli nadal spełnione są wymogi art. 26, odpowiednio odnawia się dokument pobytowy przewidziany w tym artykule.
4. Państwo członkowskie może odrzucić wniosek na mocy niniejszego artykułu, w przypadku gdy:
 - a) nie są spełnione warunki określone w ust. 3 oraz, w stosownych przypadkach, w ust. 2 i 5;
 - b) przedstawione dokumenty uzyskano w sposób oszukańczy lub sfalszowano je lub ingerowano w nie.
5. Państwa członkowskie mogą wymagać, aby wniosek na podstawie niniejszego artykułu naukowca lub studenta oraz, w stosownych przypadkach, członków rodziny naukowca został złożony przynajmniej 30 dni przed datą wygaśnięcia zezwolenia wydanego na mocy art. 17 lub 26.
6. Jeśli przed wygaśnięciem zezwolenia wydanego na podstawie art. 17 nie jest dostępny dowód uzyskania dyplomu szkoły wyższej, świadectwa lub innego dokumentu potwierdzającego posiadanie formalnych kwalifikacji lub potwierdzenie przez instytucję badawczą zakończenia działalności badawczej, a zostały spełnione wszystkie pozostałe warunki, państwa członkowskie zezwalają na pobyt danego obywatela państwa trzeciego na ich terytorium w celu przedłożenia takiego dowodu w rozsądnym terminie zgodnie z prawem krajowym.
7. Po co najmniej trzech miesiącach od wydania dokumentu pobytowego na mocy niniejszego artykułu przez dane państwo członkowskie, może ono zażądać od obywateli państwa trzeciego przedstawienia dowodów, że mają oni rzeczywiste szanse znalezienia pracy lub założenia działalności gospodarczej.

Państwa członkowskie mogą wymagać, aby zatrudnienie, którego poszukuje dany obywatel państwa trzeciego, lub działalność gospodarcza, którą zakłada, odpowiadały poziomowi zakończonych badań naukowych lub ukończonych studiów.

⁽¹⁾ Zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie ustanowienia europejskich ram kwalifikacji dla uczenia się przez całe życie (Dz.U. C 111 z 6.5.2008, s. 1).

8. Jeśli warunki przewidziane w ust. 3 lub 7 przestały być spełniane, państwa członkowskie mogą cofnąć dokument pobytowy obywatela państwa trzeciego oraz, w stosownych przypadkach, członków jego rodziny zgodnie z prawem krajowym.

9. Drugie państwa członkowskie mogą stosować niniejszy artykuł do naukowców oraz, w stosownych przypadkach, członków rodziny naukowca lub studentów, którzy przebywają lub przebywali w drugim państwie członkowskim zgodnie z art. 28, 29, 30 lub 31.

Artykuł 26

Członkowie rodziny naukowca

1. W celu umożliwienia członkom rodziny naukowca dołączenia do naukowca w pierwszym państwie członkowskim lub – w przypadku mobilności długoterminowej – w drugich państwach członkowskich państwa członkowskie stosują przepisy dyrektywy 2003/86/WE z odstępstwami określonymi w niniejszym artykule.

2. Na zasadzie odstępstwa od art. 3 ust. 1 i art. 8 dyrektywy 2003/86/WE przyznanie dokumentu pobytowego członkom rodziny nie zależy od spełnienia przez naukowca wymogu posiadania racjonalnych perspektyw uzyskania prawa do stałego pobytu oraz wymogu minimalnego okresu pobytu.

3. Na zasadzie odstępstwa od art. 4 ust. 1 ostatni akapit i art. 7 ust. 2 dyrektywy 2003/86/WE warunki i środki dotyczące integracji, o których mowa w tych artykułach, mogą być stosowane jedynie wówczas, gdy danym osobom przyznano dokument pobytowy.

4. Na zasadzie odstępstwa od art. 5 ust. 4 akapit pierwszy dyrektywy 2003/86/WE, jeżeli spełnione są warunki łączenia rodzin, dokumenty pobytowe dla członków rodziny przyznawane są przez państwo członkowskie w terminie 90 dni od daty złożenia kompletnego wniosku. Właściwy organ danego państwa członkowskiego rozpatruje wniosek dotyczący członków rodziny naukowca jednocześnie z wnioskiem o przyjęcie lub mobilność długoterminową naukowca, o ile wniosek dotyczący członków rodziny został złożony w tym samym czasie. Dokument pobytowy dla członków rodziny przyznawany jest wyłącznie wtedy, gdy naukowcowi wydano zezwolenie na mocy art. 17.

5. Na zasadzie odstępstwa od art. 13 ust. 2 i 3 dyrektywy 2003/86/WE termin ważności dokumentu pobytowego członków rodziny upływa co do zasady w dniu wygaśnięcia zezwolenia dla danego naukowca. Obejmuje to, w stosownych przypadkach, zezwolenia wydane naukowcowi do celów poszukiwania pracy lub prowadzenia działalności gospodarczej zgodnie z art. 25. Państwa członkowskie mogą wymagać, aby okres ważności dokumentów podróży członków rodziny obejmował co najmniej okres planowanego pobytu.

6. Na zasadzie odstępstwa od art. 14 ust. 2 zdanie drugie dyrektywy 2003/86/WE pierwsze państwo członkowskie lub – w przypadku mobilności długoterminowej – drugie państwa członkowskie nie stosują żadnych ograniczeń czasowych w odniesieniu do dostępu członków rodziny do rynku pracy, poza nadzwyczajnymi okolicznościami, takimi jak szczególnie wysoki stopień bezrobocia.

ROZDZIAŁ VI

MOBILNOŚĆ POMIĘDZY PAŃSTWAMI CZŁONKOWSKIMI

Artykuł 27

Mobilność wewnątrzunijna

1. Obywatel państwa trzeciego posiadający ważne zezwolenie wydane przez pierwsze państwo członkowskie w celu odbycia studiów w ramach unijnego programu lub programu wielostronnego obejmującego środki w zakresie mobilności lub w ramach porozumienia między dwiema lub większą liczbą instytucji szkolnictwa wyższego lub w celu prowadzenia badań naukowych może – w celu odbycia części studiów lub przeprowadzenia części badań naukowych – na podstawie tego zezwolenia i ważnego dokumentu podróży wjechać i przebywać na terytorium jednego lub większej liczby innych państw członkowskich na warunkach określonych w art. 28, 29 i 31 oraz z zastrzeżeniem art. 32.

2. Podczas mobilności, o której mowa w ust. 1, naukowcy mogą poza działalnością badawczą prowadzić działalność dydaktyczną, a studenci mogą poza swoimi studiami pracować w jednym lub większej liczbie innych państw członkowskich, zgodnie z warunkami określonymi odpowiednio w art. 23 i 24.

3. W przypadku gdy naukowiec przenosi się do drugiego państwa członkowskiego zgodnie z art. 28 lub 29, członkom rodziny posiadającym dokument pobytowy wydany zgodnie z art. 26 zezwala się na towarzyszenie temu naukowcowi w ramach mobilności naukowca na warunkach określonych w art. 30.

Artykuł 28

Krótkoterminowa mobilność naukowców

1. Naukowcy posiadający ważne zezwolenie wydane przez pierwsze państwo członkowskie mają prawo pozostać w celu przeprowadzenia części swoich badań naukowych w jakiegokolwiek instytucji badawczej w jednym lub większej liczbie innych państwach członkowskich przez okres do 180 dni na państwo członkowskie w każdym 360-dniowym okresie, z zastrzeżeniem warunków określonych w niniejszym artykule.

2. Drugie państwo członkowskie może wymagać, aby naukowiec, instytucja badawcza w pierwszym państwie członkowskim lub instytucja badawcza w drugim państwie członkowskim powiadomiła właściwe organy pierwszego państwa członkowskiego i drugiego państwa członkowskiego o tym, że naukowiec zamierza przeprowadzić część badań naukowych w instytucji badawczej w drugim państwie członkowskim.

W takich przypadkach drugie państwo członkowskie zezwala, aby powiadomienia dokonywano:

- a) w momencie składania wniosku w pierwszym państwie członkowskim – jeżeli mobilność do drugiego państwa członkowskiego przewidziana jest już na tym etapie; albo
- b) po przyjęciu naukowca do pierwszego państwa członkowskiego, gdy tylko będzie wiadomo o planowanej mobilności do drugiego państwa członkowskiego.

3. W przypadku gdy powiadomienia dokonano zgodnie z ust. 2 lit. a) i jeżeli drugie państwo członkowskie nie zgłosiło jakiegokolwiek sprzeciwu pierwszemu państwu członkowskiemu zgodnie z ust. 7, mobilność naukowca do drugiego państwa członkowskiego może mieć miejsce w dowolnym momencie w ramach okresu ważności zezwolenia.

4. W przypadku gdy powiadomienia dokonano zgodnie z ust. 2 lit. b), mobilność można podjąć natychmiast po powiadomieniu drugiego państwa członkowskiego lub w dowolnym innym momencie po takim powiadomieniu w ramach okresu ważności zezwolenia.

5. Powiadomienie obejmuje ważny dokument podróży przewidziany w art. 7 ust. 1 lit. a) oraz ważne zezwolenie wydane przez pierwsze państwo członkowskie obejmujące okres mobilności.

6. Drugie państwo członkowskie może wymagać, aby wraz z powiadomieniem przekazano następujące dokumenty i informacje:

- a) umowę o przyjęcie w pierwszym państwie członkowskim, o której mowa w art. 10, lub – jeśli wymaga tego drugie państwo członkowskie – umowę o przyjęcie zawartą z instytucją badawczą w drugim państwie członkowskim;
- b) jeśli nie określono tego w umowie o przyjęcie, planowany okres i daty mobilności;
- c) dowód, że dany naukowiec posiada ubezpieczenie zdrowotne obejmujące wszystkie rodzaje ryzyka zwyczajowo objęte ubezpieczeniem w przypadku obywateli danego państwa członkowskiego, zgodnie z art. 7 ust. 1 lit. c);
- d) dowód, że podczas pobytu naukowiec będzie posiadać wystarczające środki na pokrycie kosztów utrzymania bez konieczności korzystania z systemu pomocy społecznej danego państwa członkowskiego, zgodnie z art. 7 ust. 1 lit. e), a także na pokrycie kosztów podróży do pierwszego państwa członkowskiego w przypadkach, o których mowa w art. 32 ust. 4 lit. b).

Drugie państwo członkowskie może wymagać, aby powiadamiający podał przed rozpoczęciem mobilności naukowca jego adres na terytorium drugiego państwa członkowskiego.

Drugie państwo członkowskie może wymagać, aby powiadamiający przedstawił dokumenty w języku urzędowym tego państwa członkowskiego lub w jakimkolwiek języku urzędowym Unii określonym przez to państwo członkowskie.

7. W oparciu o powiadomienie, o którym mowa w ust. 2, drugie państwo członkowskie może zgłosić sprzeciw wobec mobilności naukowca na swoim terytorium w terminie 30 dni od otrzymania kompletnego powiadomienia, w przypadku gdy:

- a) nie zostały spełnione warunki określone w ust. 5 lub, w stosownych przypadkach, w ust. 6;
- b) ma zastosowanie jeden z powodów odrzucenia określonych w art. 20 ust. 1 lit. b) lub c) lub w ust. 2 tego artykułu;
- c) dobiegł końca maksymalny okres pobytu, o którym mowa w ust. 1.

8. Naukowcy, którzy zostali uznani za osoby stanowiące zagrożenie dla porządku publicznego, bezpieczeństwa publicznego lub zdrowia publicznego, nie mają prawa wjazdu ani pobytu na terytorium drugiego państwa członkowskiego.

9. Właściwe organy drugiego państwa członkowskiego niezwłocznie informują na piśmie właściwe organy pierwszego państwa członkowskiego oraz powiadamiającego o swoim sprzeciwie wobec mobilności. W przypadku gdy drugie państwo członkowskie zgłosi sprzeciw wobec mobilności zgodnie z ust. 7, a mobilność jeszcze nie została podjęta, naukowcy nie zezwala się na przeprowadzenie części badań naukowych w instytucji badawczej w drugim państwie członkowskim. W przypadku gdy podjęto już mobilność, zastosowanie ma art. 32 ust. 4.

10. Po wygaśnięciu terminu zgłoszenia sprzeciwu drugie państwo członkowskie może wydać danemu naukowcowi dokument poświadczający, że ma on prawo pozostać na jego terytorium i korzystać z praw przewidzianych w niniejszej dyrektywie.

Artykuł 29

Długoterminowa mobilność naukowców

1. W odniesieniu do naukowców, którzy posiadają ważne zezwolenie wydane przez pierwsze państwo członkowskie i którzy zamierzają pozostać w celu przeprowadzenia części swoich badań naukowych w którejkolwiek instytucji badawczej w jednym lub większej liczbie drugich państwach członkowskich przez okres dłuższy niż 180 dni na państwo członkowskie, drugie państwo członkowskie:

- a) stosuje art. 28 i zezwala naukowcowi na pobyt na terytorium na podstawie zezwolenia wydanego przez pierwsze państwo członkowskie i podczas okresu ważności tego zezwolenia; albo
- b) stosuje procedurę przewidzianą w ust. 2–7.

Drugie państwo członkowskie może określić maksymalny okres długoterminowej mobilności naukowca, który nie może wynosić mniej niż 360 dni.

2. Gdy składany jest wniosek o mobilność długoterminową:

- a) drugie państwo członkowskie może wymagać, aby naukowiec, instytucja badawcza w pierwszym państwie członkowskim lub instytucja badawcza w drugim państwie członkowskim przekazali następujące dokumenty:
 - (i) ważny dokument podróży przewidziany w art. 7 ust. 1 lit. a) oraz ważne zezwolenie wydane przez pierwsze państwo członkowskie;
 - (ii) dowód, że naukowiec posiada ubezpieczenie zdrowotne obejmujące wszystkie rodzaje ryzyka zwyczajowo objęte ubezpieczeniem w przypadku obywateli danego państwa członkowskiego zgodnie z art. 7 ust. 1 lit. c);
 - (iii) dowód, że podczas pobytu naukowiec będzie posiadać wystarczające środki na pokrycie kosztów utrzymania bez konieczności korzystania z systemu pomocy społecznej państwa członkowskiego, zgodnie z art. 7 ust. 1 lit. e), a także na pokrycie kosztów podróży do pierwszego państwa członkowskiego w przypadkach, o których mowa w art. 32 ust. 4 lit. b);
 - (iv) umowę o przyjęcie w pierwszym państwie członkowskim, o której mowa w art. 10, lub – jeśli wymaga tego drugie państwo członkowskie – umowę o przyjęcie zawartą z instytucją badawczą w drugim państwie członkowskim;
 - (v) jeśli nie określono tego w żadnym z dokumentów przedstawionych przez wnioskodawcę, planowany okres i daty mobilności.

Drugie państwo członkowskie może wymagać, aby wnioskodawca podał adres danego naukowca na jego terytorium. W przypadku gdy prawo krajowe drugiego państwa członkowskiego wymaga, aby adres został podany w chwili składania wniosku, a dany naukowiec nie zna jeszcze swojego przyszłego adresu, to państwo członkowskie akceptuje adres tymczasowy. W takim przypadku naukowiec podaje swój stały adres najpóźniej w chwili wydania zezwolenia na mobilność długoterminową.

Drugie państwo członkowskie może wymagać, aby wnioskodawca przedstawił dokumenty w języku urzędowym tego państwa członkowskiego lub w jakimkolwiek języku urzędowym Unii określonym przez to państwo członkowskie;

- b) drugie państwo członkowskie podejmuje decyzję w sprawie wniosku o mobilność długoterminową i powiadamia o niej wnioskodawcę na piśmie – najszybciej jak to możliwe, lecz nie później niż w terminie 90 dni od daty złożenia kompletnego wniosku do właściwych organów drugiego państwa członkowskiego;
- c) naukowiec nie jest zobowiązany do opuszczenia terytorium państw członkowskich w celu złożenia wniosku i nie podlega obowiązkowi wizowemu;

- d) naukowcowi zezwala się na prowadzenie części badań naukowych w instytucji badawczej w drugim państwie członkowskim do czasu podjęcia przez właściwe organy decyzji w sprawie wniosku o mobilność długoterminową, pod warunkiem że:
- nie upłynął okres, o którym mowa w art. 28 ust. 1, ani okres ważności zezwolenia wydanego przez pierwsze państwo członkowskie; oraz
 - jeśli wymaga tego drugie państwo członkowskie, kompletny wniosek został złożony w drugim państwie członkowskim co najmniej 30 dni przed rozpoczęciem mobilności długoterminowej naukowca;
- e) wniosek o mobilność długoterminową nie może zostać złożony w tym samym czasie co powiadomienie do celów mobilności krótkoterminowej. W przypadku gdy potrzeba mobilności długoterminowej pojawia się po podjęciu przez naukowca mobilności krótkoterminowej, drugie państwo członkowskie może zażądać, aby wniosek o mobilność długoterminową został złożony co najmniej 30 dni przed końcem okresu mobilności krótkoterminowej.
3. Drugie państwo członkowskie może odrzucić wniosek o mobilność długoterminową, w przypadku gdy:
- nie zostały spełnione warunki określone w ust. 2 lit. a);
 - ma zastosowanie jeden z powodów odrzucenia określonych w art. 20, z wyjątkiem ust. 1 lit. a) tego artykułu;
 - zezwoenie naukowca w pierwszym państwie członkowskim wygasa w trakcie procedury;
 - w stosownych przypadkach, dobiegł końca maksymalny okres pobytu, o którym mowa w ust. 1 akapit drugi.
4. Naukowcy, którzy zostali uznani za osoby stanowiące zagrożenie dla porządku publicznego, bezpieczeństwa publicznego lub zdrowia publicznego, nie mają prawa wjazdu ani pobytu na terytorium drugiego państwa członkowskiego.
5. W przypadku gdy drugie państwo członkowskie podejmie pozytywną decyzję w sprawie wniosku o mobilność długoterminową, o którym mowa w ust. 2 niniejszego artykułu, naukowcowi wydaje się zezwolenie zgodnie z art. 17 ust. 4. Drugie państwo członkowskie informuje właściwe organy pierwszego państwa członkowskiego o wydaniu zezwolenia na mobilność długoterminową.
6. Drugie państwo członkowskie może cofnąć zezwolenie na mobilność długoterminową, w przypadku gdy:
- nie zostały spełnione lub przestały być spełniane warunki określone w ust. 2 lit. a) lub w ust. 4 niniejszego artykułu; lub
 - ma zastosowanie jeden z powodów cofnięcia zezwolenia określonych w art. 21, z wyjątkiem ust. 1 lit. a), ust. 2 lit. f) oraz ust. 3, 5 i 6 tego artykułu.
7. Gdy państwo członkowskie podejmuje decyzję w sprawie mobilności długoterminowej, zastosowanie mają odpowiednio art. 34 ust. 2–5.

Artykuł 30

Mobilność członków rodziny naukowca

1. Członkowie rodziny naukowca, którzy posiadają ważny dokument pobytowy wydany przez pierwsze państwo członkowskie, są uprawnieni do wjazdu do jednego lub większej liczby drugich państw członkowskich i przebywania w nich, aby towarzyszyć naukowcowi.
2. Gdy drugie państwo członkowskie stosuje procedurę powiadamiania, o której mowa w art. 28 ust. 2, wymaga, aby zostały przekazane następujące dokumenty i informacje:
- dokumenty i informacje wymagane na mocy art. 28 ust. 5 oraz ust. 6 lit. b), c) i d) dotyczące członków rodziny towarzyszących naukowcowi;
 - dowód, że dany członek rodziny przebywa jako członek rodziny naukowca w pierwszym państwie członkowskim zgodnie z art. 26.

Drugie państwo członkowskie może wymagać, aby powiadamiający przedstawił dokumenty w języku urzędowym tego państwa członkowskiego lub w jakimkolwiek języku urzędowym Unii określonym przez to państwo członkowskie.

Drugie państwo członkowskie może zgłosić sprzeciw wobec mobilności członka rodziny na swoje terytorium, jeśli nie zostały spełnione warunki określone akapicie pierwszym. Do tych członków rodziny stosuje się odpowiednio art. 28 ust. 7 lit. b) i c) oraz ust. 9.

3. Gdy drugie państwo członkowskie stosuje procedurę, o której mowa w art. 29 ust. 1 lit. b), naukowiec lub członek rodziny naukowca składają wniosek we właściwych organach drugiego państwa członkowskiego. Drugie państwo członkowskie wymaga, aby wnioskodawca przekazał następujące dokumenty i informacje dotyczące członków rodziny:

- a) dokumenty i informacje wymagane na mocy art. 29 ust. 2 lit. a) ppkt (i), (ii), (iii) oraz (v) dotyczące członków rodziny towarzyszących naukowcowi;
- b) dowód, że członek rodziny przebywa jako członek rodziny naukowca w pierwszym państwie członkowskim zgodnie z art. 26.

Drugie państwo członkowskie może wymagać, aby wnioskodawca przedstawił dokumenty w języku urzędowym tego państwa członkowskiego lub w jakimkolwiek języku urzędowym Unii określonym przez to państwo członkowskie.

Drugie państwo członkowskie może odrzucić wniosek o mobilność długoterminową danego członka rodziny na swoje terytorium, jeśli nie zostały spełnione warunki określone w akapicie pierwszym. Do tych członków rodziny stosuje się odpowiednio art. 29 ust. 2 lit. b) i c), ust. 3 lit. b), c) i d), ust. 5, ust. 6 lit. b) oraz ust. 7.

Okres ważności zezwolenia na mobilność długoterminową dla członków rodziny upływa co do zasady w dniu wygaśnięcia zezwolenia wydanego danemu naukowcowi przez drugie państwo członkowskie.

Zezwolenie na mobilność długoterminową członków rodziny może zostać cofnięte lub jego odnowienie może spotkać się z odmową, jeśli zezwolenie na mobilność długoterminową naukowca, któremu towarzyszą, zostaje cofnięte lub odmówiono jego odnowienia, a oni sami nie posiadają samodzielnego prawa pobytu.

4. Członkowie rodziny, którzy zostali uznani za osoby stanowiące zagrożenie dla porządku publicznego, bezpieczeństwa publicznego lub zdrowia publicznego, nie mają prawa wjazdu ani pobytu na terytorium drugiego państwa członkowskiego.

Artykuł 31

Mobilność studentów

1. Studenci, którzy posiadają ważne zezwolenie wydane przez pierwsze państwo członkowskie i którzy są objęci unijnym programem lub programem wielostronnym obejmującym środki w zakresie mobilności lub porozumieniem między dwiema lub większą liczbą instytucji szkolnictwa wyższego są uprawnieni do wjazdu do jednego lub większej liczby drugich państw członkowskich i do pozostania w nich w celu odbycia części studiów w instytucji szkolnictwa wyższego przez okres do 360 dni na państwo członkowskie, z zastrzeżeniem warunków określonych w ust. 2–10.

Student, który nie jest objęty unijnym programem lub programem wielostronnym obejmującym środki w zakresie mobilności ani porozumieniem między dwiema lub większą liczbą instytucji szkolnictwa wyższego składa wniosek o zezwolenie na wjazd do drugiego państwa członkowskiego i o pozostanie w nim w celu odbycia części studiów w instytucji szkolnictwa wyższego zgodnie z art. 7 i 11.

2. Drugie państwo członkowskie może wymagać, aby instytucja szkolnictwa wyższego w pierwszym państwie członkowskim, instytucja szkolnictwa wyższego w drugim państwie członkowskim lub student powiadomili właściwe organy pierwszego państwa członkowskiego i drugiego państwa członkowskiego o tym, że student zamierza odbyć część studiów w instytucji szkolnictwa wyższego w drugim państwie członkowskim.

W takich przypadkach drugie państwo członkowskie zezwala, aby powiadomienia dokonano:

- a) w momencie składania wniosku w pierwszym państwie członkowskim – jeżeli mobilność do drugiego państwa członkowskiego przewidziana jest już na tym etapie; albo
- b) po przyjęciu danego studenta do pierwszego państwa członkowskiego, gdy tylko będzie wiadomo o planowanej mobilności do drugiego państwa członkowskiego.

3. W przypadku gdy powiadomienia dokonano zgodnie z ust. 2 lit. a) i jeżeli drugie państwo członkowskie nie zgłosiło sprzeciwu pierwszemu państwu członkowskiemu zgodnie z ust. 7, mobilność studenta do drugiego państwa członkowskiego może mieć miejsce w dowolnym momencie w ramach okresu ważności zezwolenia.

4. W przypadku gdy powiadomienia dokonano zgodnie z ust. 2 lit. b) i jeżeli drugie państwo członkowskie nie zgłosiło sprzeciwu na piśmie wobec mobilności danego studenta, zgodnie z ust. 7 i 9, mobilność jest uznawana za zatwierdzoną i może mieć miejsce w drugim państwie członkowskim.

5. Powiadomienie obejmuje ważny dokument podróży przewidziany w art. 7 ust. 1 lit. a) oraz ważne zezwolenie wydane przez pierwsze państwo członkowskie obejmujące cały okres mobilności.

6. Drugie państwo członkowskie może wymagać, aby wraz z powiadomieniem przekazano następujące dokumenty i informacje:

- a) dowód, że dany student odbywa część studiów w drugim państwie członkowskim w ramach unijnego programu lub programu wielostronnego obejmującego środki w zakresie mobilności lub w ramach porozumienia między dwiema lub większą liczbą instytucji szkolnictwa wyższego, oraz dowód, że student został przyjęty przez instytucję szkolnictwa wyższego w drugim państwie członkowskim;
- b) jeśli nie określono tego w lit. a), planowany okres i daty mobilności;
- c) dowód, że dany student posiada ubezpieczenie zdrowotne obejmujące wszystkie rodzaje ryzyka zwyczajowo objęte ubezpieczeniem w przypadku obywateli danego państwa członkowskiego zgodnie z art. 7 ust. 1 lit. c);
- d) dowód, że podczas pobytu student będzie posiadać wystarczające środki na pokrycie kosztów utrzymania bez konieczności korzystania z systemu pomocy społecznej państwa członkowskiego, zgodnie z art. 7 ust. 1 lit. e), na pokrycie kosztów studiów, a także kosztów podróży do pierwszego państwa członkowskiego w przypadkach, o których mowa w art. 32 ust. 4 lit. b);
- e) w stosownych przypadkach, dowód wniesienia opłat pobieranych przez instytucję szkolnictwa wyższego.

Drugie państwo członkowskie może wymagać, aby przed rozpoczęciem mobilności studenta powiadamiający podał jego adres na terytorium drugiego państwa członkowskiego.

Drugie państwo członkowskie może wymagać, aby powiadamiający przedstawił dokumenty w języku urzędowym tego państwa członkowskiego lub w jakimkolwiek języku urzędowym Unii określonym przez to państwo członkowskie.

7. W oparciu o powiadomienie, o którym mowa w ust. 2, drugie państwo członkowskie może zgłosić sprzeciw wobec mobilności studenta na jego terytorium w terminie 30 dni od otrzymania kompletnego powiadomienia, w przypadku gdy:

- a) nie zostały spełnione warunki określone w ust. 5 lub 6;
- b) ma zastosowanie jeden z powodów odrzucenia określonych w art. 20 ust. 1 lit. b) lub c) lub w ust. 2 tego artykułu;
- c) dobiegł końca maksymalny okres pobytu, o którym mowa w ust. 1.

8. Studenci, którzy zostali uznani za osoby stanowiące zagrożenie dla porządku publicznego, bezpieczeństwa publicznego lub zdrowia publicznego, nie mają prawa ani lub pobytu na terytorium drugiego państwa członkowskiego.

9. Właściwe organy drugiego państwa członkowskiego niezwłocznie informują na piśmie właściwe organy pierwszego państwa członkowskiego oraz powiadamiającego o swoim sprzeciwie wobec mobilności. W przypadku gdy drugie państwo członkowskie zgłosi sprzeciw wobec mobilności zgodnie z ust. 7, studentowi nie zezwala się na odbycie części studiów w instytucji szkolnictwa wyższego w drugim państwie członkowskim.

10. Po wygaśnięciu terminu zgłoszenia sprzeciwu drugie państwo członkowskie może wydać studentowi dokument poświadczający, że ma on prawo pozostać na jego terytorium i korzystać z praw przewidzianych w niniejszej dyrektywie.

Artykuł 32

Gwarancje i sankcje w przypadkach mobilności

1. W przypadku gdy zezwolenie do celu prowadzenia badań naukowych lub odbywania studiów zostało wydane przez właściwe organy państwa członkowskiego niestosującego w pełni dorobku Schengen, a naukowiec lub student przekraczają granicę zewnętrzną, aby wjechać do drugiego państwa członkowskiego w ramach mobilności, właściwe organy drugiego państwa członkowskiego mają prawo wymagać, jako dowodu potwierdzającego mobilność, przedstawienia ważnego zezwolenia wydane przez pierwsze państwo członkowskie oraz:

- a) kopii powiadomienia zgodnie z art. 28 ust. 2 lub art. 31 ust. 2; lub
- b) w przypadku gdy drugie państwo członkowskie zezwala na mobilność bez powiadomienia, dowodu, że dany student odbywa część studiów w drugim państwie członkowskim w ramach unijnego programu lub programu wielostronnego obejmującego środki w zakresie mobilności lub w ramach porozumienia między dwiema lub większą liczbą instytucji szkolnictwa wyższego, a w odniesieniu do naukowców – kopii umowy o przyjęcie określającej szczegóły mobilności naukowca, a jeśli szczegóły mobilności nie są określone w umowie o przyjęcie – pisma z instytucji badawczej w drugim państwie członkowskim określającego przynajmniej długość trwania mobilności wewnątrzunijnej oraz lokalizację instytucji badawczej w drugim państwie członkowskim.

W przypadku członków rodziny naukowca właściwe organy drugiego państwa członkowskiego mają prawo wymagać jako dowodu potwierdzającego mobilność przedstawienia ważnego zezwolenia wydanego przez pierwsze państwo członkowskie oraz kopii powiadomienia zgodnie z art. 30 ust. 2 lub dowodu, że towarzyszą oni naukowcowi.

2. W przypadku gdy właściwe organy pierwszego państwa członkowskiego cofają zezwolenie, natychmiast informują o tym organy drugiego państwa członkowskiego, gdy ma to zastosowanie.
3. Drugie państwo członkowskie może wymagać, aby jednostka przyjmująca drugiego państwa członkowskiego lub naukowiec lub student informowali o wszelkich zmianach wpływających na warunki, na podstawie których zezwolono na podjęcie mobilności.
4. W przypadku gdy naukowiec lub, w stosownych przypadkach, członkowie jego rodziny, lub student przestali spełniać warunki mobilności:
 - a) drugie państwo członkowskie może zażądać, aby dany naukowiec oraz, w stosownych przypadkach, członkowie jego rodziny, lub student natychmiast zaprzestali wszelkiej działalności i opuścili jego terytorium;
 - b) pierwsze państwo członkowskie, na wniosek drugiego państwa członkowskiego, bez formalności i niezwłocznie zezwala na ponowny wjazd naukowca oraz, w stosownych przypadkach, członków jego rodziny, lub studenta. Ma to również zastosowanie, jeżeli upłynął termin ważności zezwolenia wydanego przez pierwsze państwo członkowskie lub zezwolenie takie zostało cofnięte w okresie mobilności wewnątrz drugiego państwa członkowskiego.
5. W przypadku gdy naukowiec lub członkowie jego rodziny, lub student przekraczają granicę zewnętrzną państwa członkowskiego stosującego w pełni dorobek Schengen, to państwo członkowskie sprawdza dane w systemie informacyjnym Schengen. To państwo członkowskie odmawia prawa do wjazdu osobom lub zgłasza sprzeciw wobec mobilności osób, w odniesieniu do których w systemie informacyjnym Schengen dokonano wpisu w celu odmowy pozwolenia na wjazd i pobyt.

ROZDZIAŁ VII

PROCEDURA ORAZ PRZEJRZYSTOŚĆ

Artykuł 33

Sankcje wobec jednostek przyjmujących

Państwa członkowskie mogą przewidzieć sankcje wobec jednostek przyjmujących lub – w przypadkach objętych art. 24 – wobec pracodawców, którzy nie wypełnili swoich obowiązków na mocy niniejszej dyrektywy. Sankcje te muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające.

Artykuł 34

Gwarancje proceduralne i przejrzystość

1. Właściwe organy danego państwa członkowskiego podejmują decyzję w sprawie wniosku o zezwolenie lub odnowienie takiego zezwolenia oraz powiadamiają wnioskodawcę o tej decyzji na piśmie najszybciej jak to możliwe, lecz nie później niż w terminie 90 dni od daty złożenia kompletnego wniosku, zgodnie z procedurami powiadamiania określonymi w prawie krajowym.
2. Na zasadzie odstępstwa od ust. 1 niniejszego artykułu, w przypadku gdy procedura przyjmowania jest związana z zatwierdzoną jednostką przyjmującą, o której mowa w art. 9 i 15, decyzję w sprawie kompletnego wniosku podejmuje najszybciej jak to możliwe, lecz nie później niż w terminie 60 dni.
3. W przypadku gdy informacje lub dokumenty przedstawione na poparcie wniosku są niekompletne, właściwe organy powiadamiają wnioskodawcę w rozsądnym terminie o wymaganych dodatkowych informacjach oraz wyznaczają rozsądny termin na ich przedstawienie. Bieg terminu, o którym mowa w ust. 1 lub 2, zawieszają się do czasu uzyskania przez właściwe organy wymaganych dodatkowych informacji. W przypadku niedostarczenia dodatkowych informacji lub dokumentów w wyznaczonym terminie wniosek może zostać odrzucony.
4. Uzasadnienie decyzji o uznaniu wniosku za niedopuszczalny lub o odrzuceniu wniosku, lub o odmowie odnowienia zezwolenia jest wydawane wnioskodawcy na piśmie. Uzasadnienie decyzji o cofnięciu zezwolenia jest wydawane obywatelowi państwa trzeciego na piśmie. Uzasadnienie decyzji o cofnięciu zezwolenia może zostać wydane na piśmie również jednostce przyjmującej.

5. Wszelkie decyzje o uznaniu wniosku o zezwolenie za niedopuszczalny lub o odrzuceniu wniosku, lub o odmowie odnowienia zezwolenia, lub o jego cofnięciu podlegają zaskarżeniu w danym państwie członkowskim zgodnie z prawem krajowym. W pisemnym powiadomieniu podaje się informację, do którego sądu lub organu administracyjnego można wnieść odwołanie, a także podaje się termin wniesienia odwołania.

Artykuł 35

Przejrzystość i dostęp do informacji

Państwa członkowskie zapewniają wnioskodawcom łatwy dostęp do informacji na temat wszystkich dowodów potwierdzających, które należy załączyć do wniosku, oraz łatwy dostęp do informacji na temat warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich objętych zakresem stosowania niniejszej dyrektywy, a w stosownych przypadkach członków ich rodziny, w tym praw, obowiązków i gwarancji proceduralnych. Obejmuje to, w stosownych przypadkach, poziom miesięcznych wystarczających środków, w tym wystarczających środków potrzebnych na pokrycie kosztów studiów lub kosztów szkolenia, bez uszczerbku dla indywidualnego badania każdego przypadku, oraz stosowanych opłat.

Właściwe organy w każdym z państw członkowskich publikują wykaz jednostek przyjmujących zatwierdzonych do celów niniejszej dyrektywy. Zaktualizowane wersje takich wykazów publikuje się jak najszybciej po wprowadzeniu do nich jakichkolwiek zmian.

Artykuł 36

Opłaty

Państwa członkowskie mogą wymagać od obywateli państw trzecich, w tym w stosownych przypadkach członków rodzin lub jednostek przyjmujących, aby uiszczali opłaty za rozpatrywanie powiadomień oraz rozpatrywanie wniosków zgodnie z niniejszą dyrektywą. Opłaty te nie mogą być nieproporcjonalne ani nadmierne.

ROZDZIAŁ VIII

PRZEPISY KOŃCOWE

Artykuł 37

Współpraca punktów kontaktowych

1. Państwa członkowskie wyznaczają punkty kontaktowe, które skutecznie ze sobą współpracują i są odpowiedzialne za otrzymywanie i przekazywanie informacji niezbędnych do wprowadzenia w życie art. 28–32. Państwa członkowskie przyznają pierwszeństwo wymianie informacji w drodze elektronicznej.

2. Każde państwo członkowskie informuje pozostałe państwa członkowskie, za pośrednictwem krajowych punktów kontaktowych, o których mowa w ust. 1:

- a) o procedurach mających zastosowanie do mobilności, o których mowa w art. 28–31;
- b) czy zezwala na przyjęcie studentów i naukowców jedynie za pośrednictwem zatwierdzonych instytucji badawczych lub zatwierdzonych instytucji szkolnictwa wyższego;
- c) o wielostronnych programach dla studentów i naukowców, które obejmują środki w zakresie mobilności, oraz o porozumieniach między dwiema lub większą liczbą instytucji szkolnictwa wyższego.

*Artykuł 38***Dane statystyczne**

1. Państwa członkowskie przekazują Komisji dane statystyczne o liczbie zezwoleń wydanych do celów niniejszej dyrektywy oraz powiadomień otrzymanych zgodnie z art. 28 ust. 2 lub art. 31 ust. 2 oraz – w zakresie, w jakim to możliwe – o liczbie obywateli państw trzecich, którym odnowiono zezwolenia lub je cofnięto. W taki sam sposób przekazywane są dane statystyczne o przyjętych członkach rodzin naukowców. Te dane statystyczne uwzględniają podział według obywatelstwa oraz, w miarę możliwości, okres ważności zezwoleń.
2. Dane statystyczne, o których mowa w ust. 1, dotyczą okresów odniesienia o długości jednego roku kalendarzowego i są przekazywane Komisji w ciągu sześciu miesięcy od zakończenia roku odniesienia. Pierwszym rokiem odniesienia jest rok 2019.
3. Dane statystyczne, o których mowa w ust. 1, są przekazywane zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 862/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽¹⁾.

*Artykuł 39***Sprawozdawczość**

Okresowo, a po raz pierwszy dnia 23 maja 2023 r., Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdania o stosowaniu niniejszej dyrektywy w państwach członkowskich, a w stosownych przypadkach – propozycje zmian.

*Artykuł 40***Transpozycja**

1. Państwa członkowskie wprowadzają w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy w terminie do dnia 23 maja 2018 r. Niezwłocznie powiadamiają o tym Komisję.

Przepisy przyjęte przez państwa członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Przepisy te zawierają także wskazanie, że w istniejących przepisach ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odniesienia do dyrektyw uchylonych niniejszą dyrektywą należy odczytywać jako odniesienia do niniejszej dyrektywy. Metody dokonywania takiego odniesienia i formułowania takiego wskazania określone są przez państwa członkowskie.

2. Państwa członkowskie przekazują Komisji teksty podstawowych przepisów prawa krajowego przyjętych w dziedzinie objętej niniejszą dyrektywą.

*Artykuł 41***Uchylenie**

Dyrektywy 2004/114/WE i 2005/71/WE tracą moc w odniesieniu do państw członkowskich, które są związane niniejszą dyrektywą, ze skutkiem od dnia 24 maja 2018 r., bez uszczerbku dla obowiązków państw członkowskich dotyczących terminów transpozycji do prawa krajowego tych dyrektyw, określonych w załączniku I część B do niniejszej dyrektywy.

W odniesieniu do państw członkowskich, które są związane niniejszą dyrektywą, odesłania do uchylonych dyrektyw traktuje się jako odesłania do niniejszej dyrektywy, zgodnie z tabelami korelacji w załączniku II.

⁽¹⁾ Rozporządzenie (WE) nr 862/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lipca 2007 r. w sprawie statystyk Wspólnoty z zakresu migracji i ochrony międzynarodowej oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 311/76 w sprawie zestawienia statystyk dotyczących pracowników cudzoziemców (Dz.U. L 199 z 31.7.2007, s. 23).

*Artykuł 42***Wejście w życie**

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

*Artykuł 43***Adresaci**

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich zgodnie z Traktatami.

Sporządzono w Strasburgu dnia 11 maja 2016 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego

M. SCHULZ

Przewodniczący

W imieniu Rady

J.A. HENNIS-PLASSCHAERT

Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK I

Część A

Uchylone dyrektywy
(o których mowa w art. 41)

Dyrektywa Rady 2004/114/WE (Dz.U. L 375 z 23.12.2004, s. 12)
Dyrektywa Rady 2005/71/WE (Dz.U. L 289 z 3.11.2005, s. 15)

Część B

Terminy transpozycji do prawa krajowego oraz daty rozpoczęcia stosowania
(o których mowa w art. 41)

Dyrektywa	Termin transpozycji	Data rozpoczęcia stosowania
2004/114/WE	12.1.2007	
2005/71/WE	12.10.2007	

ZAŁĄCZNIK II

Tabele korelacji

Dyrektywa 2004/114/WE	Niniejsza dyrektywa
Art. 1 lit. a)	Art. 1 lit. a)
Art. 1 lit. b)	—
—	Art. 1 lit. b)
Art. 2 wyrażenie wprowadzające	Art. 3 wyrażenie wprowadzające
Art. 2 lit. a)	Art. 3 pkt 1
Art. 2 lit. b)	Art. 3 pkt 3
Art. 2 lit. c)	Art. 3 pkt 4
Art. 2 lit. d)	Art. 3 pkt 5
—	Art. 3 pkt 6
Art. 2 lit. e)	Art. 3 pkt 11 i 13
Art. 2 lit. f)	Art. 3 pkt 7
Art. 2 lit. g)	Art. 3 pkt 22
—	Art. 3 pkt 8
—	Art. 3 pkt 12
—	Art. 3 pkt 14–21
—	Art. 3 pkt 23 i 24
Art. 3 ust. 1	Art. 2 ust. 1
Art. 3 ust. 2 lit. a)–d)	Art. 2 ust. 2 lit. a)–d)
Art. 3 ust. 2 lit. e)	—
—	Art. 2 ust. 2 lit. e)–g)
Art. 4	Art. 4
Art. 5	Art. 5 ust. 1
—	Art. 5 ust. 2 i 3
—	Art. 6
Art. 6 ust. 1 lit. a)–c) i lit. e)	Art. 7 ust. 1 lit. a)–d)
Art. 6 ust. 1 lit. d)	Art. 7 ust. 6
Art. 6 ust. 2	—
—	Art. 7 ust. 2 i 3
Art. 7 ust. 1 wyrażenie wprowadzające	Art. 11 ust. 1 wyrażenie wprowadzające
Art. 7 ust. 1 lit. a)	Art. 11 ust. 1 lit. a)
Art. 7 ust. 1 lit. b)	Art. 7 ust. 1 lit. e) i art. 11 ust. 1 lit. d)
Art. 7 ust. 1 lit. c)	Art. 11 ust. 1 lit. c)
Art. 7 ust. 1 lit. d)	Art. 11 ust. 1 lit. b)

Dyrektywa 2004/114/WE	Niniejsza dyrektywa
Art. 7 ust. 2	Art. 11 ust. 2
—	Art. 11 ust. 3
Art. 8	Art. 31
Art. 9 ust. 1 i 2	Art. 12 ust. 1 i 2
Art. 10 wyrażenie wprowadzające	Art. 13 ust. 1 wyrażenie wprowadzające
Art. 10 lit. a)	Art. 13 ust. 1 lit. a)
—	Art. 13 ust. 1 lit. b)
Art. 10 lit. b)	Art. 7 ust. 1 lit. e) i art. 13 ust. 1 lit. c)
Art. 10 lit. c)	Art. 13 ust. 1 lit. d)
—	Art. 13 ust. 1 lit. e) i f)
—	Art. 13 ust. 2–4
Art. 11 wyrażenie wprowadzające	Art. 14 ust. 1 wyrażenie wprowadzające
Art. 11 lit. a)	Art. 14 ust. 2
Art. 11 lit. b)	Art. 14 ust. 1 lit. a)
—	Art. 14 ust. 1 lit. b)
Art. 11 lit. c)	Art. 14 ust. 1 lit. c)
Art. 11 lit. d)	Art. 14 ust. 1 lit. d)
Art. 12 ust. 1	Art. 18 ust. 2
Art. 12 ust. 2	Art. 21 ust. 2 lit. f)
Art. 13	Art. 18 ust. 4
Art. 14	Art. 18 ust. 6
Art. 15	Art. 18 ust. 7
—	Art. 18 ust. 3, 5, 8 i 9
—	Art. 16, 17 i 19
Art. 16 ust. 1	Art. 21 ust. 1 lit. a) i b)
—	Art. 21 ust. 1 lit. c) i d)
Art. 16 ust. 2	Art. 21 ust. 4
—	Art. 21 ust. 2 lit. a)–e)
—	Art. 21 ust. 3
—	Art. 21 ust. 5–7
—	Art. 22 ust. 3 i 4
Art. 17 ust. 1 akapit pierwszy zdanie pierwsze	Art. 24 ust. 1
Art. 17 ust. 1 akapit pierwszy zdanie drugie	Art. 24 ust. 3
Art. 17 ust. 1 akapit drugi	Art. 24 ust. 2
Art. 17 ust. 2	Art. 24 ust. 3
Art. 17 ust. 3 i 4	—
—	Art. 24
—	Art. 27

Dyrektywa 2004/114/WE	Niniejsza dyrektywa
—	Art. 30
—	Art. 32 i 33
Art. 18 ust. 1	Art. 34 ust. 1
—	Art. 34 ust. 2
Art. 18 ust. 2, 3 i 4	Art. 34 ust. 3, 4 i 5
Art. 19	—
—	Art. 35 akapit pierwszy
Art. 20	Art. 36
—	Art. 37 i 38
Art. 21	Art. 39
Art. 22–25	—
—	Art. 40–42
Art. 26	Art. 43
—	Załączniki I i II

Dyrektywa 2005/71/WE	Niniejsza dyrektywa
Art. 1	Art. 1 lit. a)
Art. 2 wyrażenie wprowadzające	Art. 3 wyrażenie wprowadzające
Art. 2 lit. a)	Art. 3 pkt 1
Art. 2 lit. b)	Art. 3 ust. 9
Art. 2 lit. c)	Art. 3 pkt 10
Art. 2 lit. d)	Art. 3 pkt 2
Art. 2 lit. e)	Art. 3 pkt 22
Art. 3 ust. 1	Art. 2 ust. 1
Art. 3 ust. 2 lit. a)	Art. 2 ust. 2 lit. a)
Art. 3 ust. 2 lit. b)	—
Art. 3 ust. 2 lit. c)	Art. 2 ust. 2 lit. b)
Art. 3 ust. 2 lit. d)	—
Art. 4	Art. 4
Art. 5 ust. 1	Art. 9 ust. 1
Art. 5 ust. 2	Art. 9 ust. 2
Art. 5 ust. 3	Art. 8 ust. 2
Art. 5 ust. 4	Art. 10 ust. 7
Art. 5 ust. 5	Art. 35 akapit drugi
Art. 5 ust. 6	Art. 9 ust. 3
Art. 5 ust. 7	Art. 10 ust. 8

Dyrektywa 2005/71/WE	Niniejsza dyrektywa
Art. 6 ust. 1	Art. 10 ust. 1
—	Art. 10 ust. 2
Art. 6 ust. 2 lit. a)	Art. 10 ust. 4
Art. 6 ust. 2 lit. b)	Art. 7 ust. 1 lit. e)
Art. 6 ust. 2 lit. c)	Art. 7 ust. 1 lit. c)
Art. 6 ust. 2 lit. d)	Art. 10 ust. 3
Art. 6 ust. 3	—
Art. 6 ust. 4 i 5	Art. 10 ust. 5 i 6
Art. 7 ust. 1 lit. a)	Art. 7 ust. 1 lit. a)
Art. 7 ust. 1 lit. b)	Art. 8 ust. 1
Art. 7 ust. 1 lit. c)	Art. 8 ust. 2
Art. 7 ust. 1 lit. d)	Art. 7 ust. 6
Art. 7 ust. 1 ostatni akapit	—
Art. 7 ust. 2	—
Art. 7 ust. 3	Art. 5 ust. 3
Art. 8	Art. 18 ust. 1
Art. 9	Art. 26
Art. 10 ust. 1	Art. 21 ust. 1 lit. a), b) i d)
Art. 10 ust. 2	Art. 21 ust. 4
Art. 11 ust. 1 i 2	Art. 23
Art. 12	Art. 22 ust. 1 i 2
Art. 13	Art. 28 i 29
Art. 14 ust. 1	Art. 7 ust. 5
Art. 14 ust. 2 i 3	Art. 7 ust. 4
Art. 14 ust. 4	Art. 5 ust. 3
Art. 15 ust. 1	Art. 34 ust. 1
—	Art. 34 ust. 2
Art. 15 ust. 2	Art. 34 ust. 3
Art. 15 ust. 3	Art. 34 ust. 4
Art. 15 ust. 4	Art. 34 ust. 5
Art. 16	Art. 39
Art. 17–20	—
Art. 21	Art. 43